

TE WEINIG VERSCHIL IN UNIVERSITAIRE PROFIELEN

De profielen van de universiteiten, zoals die staan beschreven in de in het voorjaar uitgebrachte ontwikkelingsplannen, wijken te weinig van elkaar af. Dat concludeert minister drs. W.J. Deetman in het dinsdag tegelijk met de Onderwijsbegroting gepubliceerde Financieel Schema voor de Universiteiten 1987-1991.

In dit schema - dat vroeger het Algemeen Financieel Schema voor de universiteiten en hogescholen heette en volgend jaar zal worden vervangen door het tweejaarlijkse overheidsplan - schrijft Deetman het begrijpelijk te vinden dat de universiteiten geen zin hebben om kwaliteit boven kwantiteit te stellen, ofwel door het maken van keuzes het onderwijsaanbod tegelijk te versmallen en te verbeteren. Voor de instellingen is het veel lucratiever om een breed aanbod van studierichtingen te hebben. Studenten kiezen voor een universiteit (sstad) en een type studie en niet voor een profiel. Waar het er voor de verdeling van het geld nog altijd op aankomt zo veel mogelijk studenten binnen de poorten te hebben bieden de universiteiten zo veel mogelijk studies aan. Toch moet dit veranderen, aldus Deetman, want als de universiteiten niet onder elkaar in staat zijn om het beleid af te stemmen en te coördineren, brengt dat 'het reduceren van de rol van de overheid' in gevaar, zo waarschuwt hij.

stellingen te besteden budget. Daarentegen worden de postdoctorale opleidingen in de tweede fase, en de universitaire lerarenopleidingen voortaan buiten het PGM om betaald. De totale lasten van de universiteiten die door het Rijk worden gefinancierd bedragen volgend jaar 3269 miljoen gulden, zo leert het Financieel Schema. Daarbij is de Landbouwuniversiteit, die door de minister van Landbouw wordt betaald, niet inbegrepen. Tot 1991 loopt de rijksbijdrage op tot 3322 miljoen gulden, maar daarin is wel het geld inbegrepen dat voor herbe-zetting van de arbeidsduurverkorting in de komende jaren wordt ge-

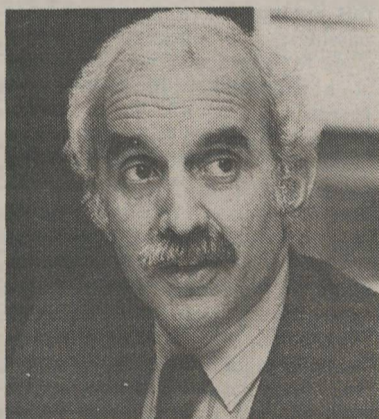
geven: 99 miljoen. Bovenop de rijksbijdrage krijgen de instellingen zelf 222 miljoen gulden binnen, waarvan 213 miljoen uit collegegelden. Los van deze bedragen staat de financiering van onderzoek uit de zg. tweede geldstroom (via ZWO) en de derde geldstroom (het contractonderzoek).

Over het (concept) Financieel Schema zal in de komende maanden overleg worden gevoerd met de universiteiten, zowel afzonderlijk als gezamenlijk.

Bert Bakker/up

TROONREDE ALS EREDIENST

Vijf heren en een vrouw, allen medewerkers van de juridische faculteit, hadden zich bereid getoond op Prinsjesdag commentaar te leveren op de jongste troonrede. Dat leek weer eens wat anders dan altijd die economie die financieringstekorten en werkloosheid bespreken. Onder leiding van Erik Jurgens, tot voor kort voorzitter van de NOS en binnenkort bijzonder hoogleraar mediarecht aan deze universiteit, boog het forum zich over de staatsrechtelijke kant van de plechtige opening van de Staten Generaal. Hierbij nam men alle vrijheid om wat licht gepeperde politieke uitspraken te doen. Consensus bestond er over het feit dat de Troonrede een zinloos spektakel is, tenzij ze wordt opgevat als strak geregisseerde Sterspot voor de regering. Dan heeft ze een politiek legitimerende werking die eigenlijk meer met de vorm dan met de inhoud heeft te maken. De vorm is die van een erediens, met alle gezwollen taal, ritueel en beroepen op het noodlot van dien. Over de inhoud heerste roerende eensgezindheid: er staat niks in. Ieder forumlid mocht nog eens vertellen waaraan hij of zij zich bijzonder had geërgerd. De enige vrouw in het gezelschap, Elies Steyger, produceerde daarop het rijtje namen waaruit de ministeriële commissie voor emancipatiezaken zal gaan bestaan. Het aparte staatssecretariaat is immers opgeheven. Op de lijst prijken zulke illustere voorvechters van de zaak der vrouwen als Lubbers, Deetman, Brinkman,

Mr. Erik Jurgens op de nominatie als bijzonder hoogleraar Mediarecht.

Ruding en nog vier heren. De emancipatie is dus in goede handen. Voorzitter Jurgens wist de mineurstemming wat te relativeren. In de troonrede staat nooit veel nieuws, maar deze keer wel bijzonder weinig. We hebben tenslotte net de regeringsverklaring achter de rug, en toen is alles al gezegd. En uiteindelijk worden er over troonredes ook geen politieke debatten gevoerd. Die komen pas als de begroting is ingediend. "Eigenlijk is een troonrede helemaal geen goed onderwerp voor een forum als dit", zo meende Jurgens, en die stelling werd in ieder geval ruimschoots bevestigd.

Wammes Bos

Inhoud

Advertentie

Pagina 3

Made in Maastricht.

Een woonwonder of bevestigd praktisch systeem. Een aantal unieke afsluitingen. Een gezellig, sfeervol en met uitzicht op de rivier. 'Made in Maastricht' is een met smaak en met de beste bouwtechniek van Nederland gemaakt.

Schrik niet als U zaterdag de krant openslaat. De universiteit stormt U tegemoet samen met 'Dash voor bont en wit' en de Witte Reus met reuzewaskracht.

Studentenvoorzieningen

De Maastrichtse universiteit kent geen studentepsycholoog of dure sportaccommodatie. Studenten moeten maar gebruik maken van de stedelijke voorzieningen. De RL blijft deze principes uit de basisfilosofie trouw in een omstreden beleidsnotitie studentenvoorzieningen, die de geest van minister Deetman ademt.

Volvo

Als U dezer dagen een blauwe Volvo door de stad ziet slingeren, maak U dan niet ongerust. Er zit een proefkonijn achter het stuur. O'Hanlon is here.

Disputen

De onafhankelijke disputen hebben zich verenigd in MODO. Dames zijn welkom bij kokkepel en de heren houden zich bezig met serieuze problemen. MODO, voor gevoelsmensen die de kneepjes van het studentenleven willen leren kennen.

Kunst

Bij Algemene Wetenschappen wordt hard gewerkt aan de plannen voor een nieuwe opleiding Kunst- en cultuurwetenschappen. Het Maastrichtse HBO-kunstonderwijs en de Open Universiteit zien het wel zitten. Maar de Werkgroep 6000 probeert nog steeds om Liberal Arts van de grond te krijgen, of liever nog de nieuwste variant: Arts and Sciences.

En verder...

eet mee met professor B.; rooms-rote vaders aan de wieg van de RL, de universiteit in onroerend goed en beeld en Bildung.

Pagina 4

Pagina 5

Pagina 6

Pagina 7

Verschuiving

In de verdeling van studenten over de verschillende universiteiten treedt een verschuiving op naar de technische universiteiten (in Delft, Twente en Eindhoven) en naar de Rijksuniversiteit Leiden. Dit gaat ten koste van de katholieke universiteiten (vooral van Nijmegen, enigzins van Tilburg), en van de Universiteit van Amsterdam. De instellingen zien dat in positieve of negatieve zin terug in de ontwikkeling van de budgetten voor de komende jaren. Dat geldt ook voor het studierendement. Omdat het rendement groter was dan verwacht is structureel 25,5 miljoen toegevoegd aan de rijksbijdrage voor de instellingen. Dit jaar was dat al 20 miljoen. Aan de Rijksuniversiteit Limburg zijn studenten het meest succesvol. 83% van de eerstejaarsstudenten haalt daar binnen twee jaar de propaedeutische. De technische universiteiten doen het wat dit betreft slecht met rond de 60%. Negatieve uitschieter is ook de Universiteit van Amsterdam met 59%.

Co-assistenten

In het financieringsmodel voor de universiteiten (het zg. Plaatsen-Geld-Model) zijn een aantal veranderingen aangebracht. Zo mogen de medische faculteiten voortaan zelf kiezen of zij co-assistenten opleiden in Academische of in gewone ziekenhuizen. Het geld dat voor de tweede opleidingsvorm was gereserveerd (23,3 miljoen) wordt overgeheveld naar het 'vrij' door de in-

MARKTGERICHT DENKEN WEER CENTRAAL IN BEGROTING

Het hoger onderwijs moet streven naar een grotere deelname aan het onderwijs. Er moeten meer volwassenen en meer meisjes naar de universiteit gehaald worden. Verder staan de komende jaren in het teken van verhoging van de kwaliteit en doelmatigheid, en van verdere afstemming van het onderwijs en het onderzoek op de noden en wensen van de marktsector.

Dat is – grof geschetst – de rode draad in de Onderwijsbegroting 1987 voor zover het gaat om het wetenschappelijk onderwijs en onderzoek. Verrassingen levert de begroting niet op: de bezuinigingen op het WO ter hoogte van 130 miljoen zijn twee weken geleden al aangekondigd en de invulling daarvan wordt eerst eind van deze week of begin volgende week bekend. Het is dus ook nog niet duidelijk hoe dit bedrag over de instellingen wordt verdeeld. De enige indicatie in de begroting heeft betrekking op de sociale wetenschappen. Volgens de Memorie van Toelichting zijn het vooral de sociologie en de klinische psychologie die zeer slechte arbeidsmarktprospectieven bieden.

Minder medische specialismen

In de medische sector zal sprake zijn van een vermindering van het aantal medische specialisten in de Randstad, zo wordt nu expliciet in de begroting gezegd. Bij de presentatie van zijn begroting aan de pers zei minister drs. W.J. Deetman over de taakverdelingsoperatie van de afgelopen vier jaar dat het mislukken van de beoogde concentratie van studierichtingen de vraag opwerpt of er niet nog eens ruimte bestaat voor verdere concentratie. "De instellingen zeiden steeds tegen mij; er zijn geen mogelijkheden meer voor de kaasschaafmethode. Men blijkt de bezuinigingen echter zelf te hebben uitgesmeerd. Het overleg met de instellingen over de evaluatie van de TVC-operatie wordt dan ook boeiend", aldus Deetman, die daarover verder in het ongewisse bleef. Wel maakte hij duidelijk dat de eveneens twee weken geleden aangekondigde 25 miljoen extra voor apparatuur in het hoger onderwijs, voor een deel moet worden besteed aan het SURF-plan, het informatica-netwerk voor het WO. Daarvoor komt dus niet nog eens extra geld beschikbaar.

Academische ziekenhuizen

Wel komt er een onderzoek naar de behoefte aan herinvesteringen in de academische ziekenhuizen. In de begroting wordt de verantwoordelijkheid voor de achterstand in de apparatuur deels bij de instellingen gelegd, die daarvoor in de achterliggende jaren te weinig geld hebben vrijgemaakt. In totaal ontvangen de universiteiten volgend jaar 3,27 miljard van het Rijk, nagenoeg evenveel als dit jaar. De universiteiten hoeven voorts niet te rekenen op een meevaller in de uitgaven voor energie. De lagere lasten blijven niet hangen, maar leveren een bijdrage aan de vermindering van het financieringstekort. Sommige instellingen mogen volgend jaar gaan bouwen: In Utrecht zal worden be-

gonnen met de tweede fase van de medische faculteit en in Maastricht gaat de bouw van een nieuwe medische faculteit gewoon door.

Studiefinanciering

De studentenvoorzieningen worden ook volgend jaar nog gespaard, maar uitgangspunt blijft dat deze worden verminderd. De uitgaven voor studiefinanciering verminderen in 1987 met zes miljoen, oplopend tot ca. 24 miljoen in latere jaren. Het studiebudget blijft echter gelijk; de uitgaven dalen omdat de inkomens stijgen. Daardoor hoeft minder aan studiefinanciering te worden uitgegeven. De uitvoering van het nieuwe stelsel is fors duurder, 21,5 miljoen per jaar. Daarbovenop komt tijdelijk nog eens 13,5 miljoen. De begroting vermeldt ook dat de nog niet ingevoerde onderdelen van de wet studiefinanciering niet op 1 oktober 1987, maar pas begin 1988 worden ingevoerd. Het gaat hier om de regeling voor deeltijdstudenten en voor leerlingen jonger dan 18 jaar. Volgens minister Deetman moet dit worden geweten aan problemen met de computerprogramma's. Aan studiefinanciering wordt volgend jaar haast 3,9 miljard gulden uitgegeven. Voor het overige – zoals gezegd – geen verrassingen in de onderwijsbegroting 1987. Minister Deetman beoogt echter ook geen verrassingen in de vorm van nieuw beleid – afgezien van de bezuinigingen. De nog maar onlangs afgeronde wetgeving moet nu eerst maar eens worden voltooid en ingevoerd, zo is zijn opvatting.

Alleen de Hoak-nota zal voor de nodige vernieuwing zorgen, maar ook die was al langer bekend.

Volwasseneneducatie

Opmerkelijk voor het hoger onderwijs is wel dat veel meer nadruk zal worden gelegd op de volwasseneneducatie. De hoger onderwijsinstellingen moeten – evenals in andere onderdelen van het onderwijs de bedoeling is – meer activiteiten op dit gebied gaan aanbieden. Daarvoor moeten volgens de begroting subsidies worden gegeven "door departementen en door de beroepspraktijk. Onderwijs subsidieert alleen tijdelijk, ongeveer zoals dat ook met de tweede fase-opleidingen gebeurt. Vergroting van het aanbod van cursussen aan volwassenen, die voor een groot deel onderdeel kunnen uitmaken van bestaande studierichtingen, behoort tot het beleid dat beoogt tegemoet te komen aan de vraag naar onderwijs voor volwassenen, "die zich in brede kring aandient". De infrastructuur van het bestaande onderwijs moet daarvoor worden gebruikt. Een tweede weg waarlangs de deelname aan het hoger onderwijs moet worden ver-

groot is het stimuleren van de deelname van meisjes. Daartoe wordt volgend jaar een grote tentoonstelling georganiseerd met de naam: "Beroepen en technologie". Opzet is dat meisjes meer zullen doorstuderen en daarbij vaker een technische richting kiezen. Het aandeel van studerende vrouwen aan de universiteiten is 40%, terwijl dat op het VWO nog 50% is.

Strategisch

Een tweede hoofdlijn van de begroting vormt de absolute nadruk die wordt gelegd op het belang van universiteiten voor de economie. "Bij de modernisering van apparatuur zal een impuls worden gegeven aan onderwerpen die van grote strategische betekenis zijn". "In de dialoog met de instellingen ligt de nadruk op de strategische plannen van de instellingen", zo schrijft minister Deetman in de onderwijsbegroting.

Weliswaar wordt ook langzamerhand meer geld uitgetrokken voor fundamenteel onderzoek, maar ook dat staat in het kader van het belang daarvan voor de technologie. Fundamenteel onderzoek moet ooit leiden tot strategisch onderzoek, dat zich richt op de mogelijkheden van de wetenschap voor de praktijk en dus eigenlijk vooraf gaat aan toepassingsgericht onderzoek. Om dit alles te stimuleren worden onderzoekersnetwerken in de toekomst gesubsidieerd. Ook wordt de komende vijf jaar 26 miljoen extra uitgegeven om samenwerkingsprojecten tussen de instellingen en bedrijven mogelijk te maken. Bij dat alles, en bij de bezuinigingen, moet de kwaliteit van het wetenschappelijk onderwijs en onderzoek verbeteren. Een grotere internationalisering, maar ook de door Deetman immer beleden profilering van de instellingen, spelen daarbij een belangrijke rol, naast deregulering en vergroting van de autonomie. Om de kwaliteit beter te kunnen toetsen moeten de instellingen voortaan evaluatie-plannen maken. Ook de verhoging van de kwaliteit wordt noodzakelijk geacht om de "uitdagingen van de sociaal-economische sector" beter aan te kunnen.

Bert Bakker/UP

Boekhandel
DE TRIBUNE
Kapoenstraat 8
6211 KW Maastricht
Telefoon (043) 251978

'...als ik NU maar niet van m'n fiets val...'

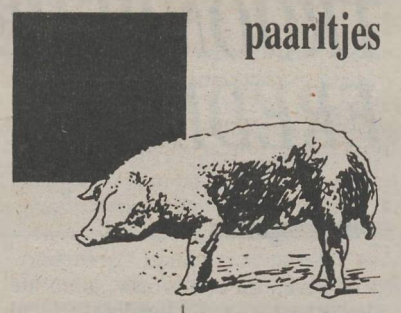
STUVER:
de **STU**denten**VER**zekering van **NBBS**. Juist voor studenten die denken dat ze nooit van hun fiets vallen. **Voor f 410,- per jaar** (nog geen f 35,- per maand) je eigen ziektekostenverzekering, **incl. alternatieve geneeswijzen. Voor f 50,- per jaar** heb je al een prima pakketverzekering (aansprakelijkheid en inboedel).

Stuur mij een STUVER-folder
Naam _____
Straat _____
Postcode _____
Stad _____

Opsturen naar NBBS, Postbus 11054, 2301 EB Leiden. Vanaf 1 september: NBBS, Postbus 360, 2300 AJ Leiden.

Stu ver

nbbs
de tarieven experts

paarltes
13-persoons dans- en showorkest de Jumbling Band kan nog avonden aannemen voor een stijlvolle en muzikale omlijsting van (promotie-) feesten en andere evenementen. Zeer gevarieerd repertoire en alle mogelijke muziekgenres, tegen een redelijk tarief. Inlichtingen: 888631 (Ton).

Te koop aangeboden: Volvo 345 DL. Grijs metallic, bouwjaar 1981. Km. stand 77.500. Vraagprijs: f 7.200,00. Tel. 04408-1943.

Gevraagd: schommel met statief voor in de tuin. Tel. 043-616816.

Te koop: 1e, 2e jaars boeken medische fysiologie van de mens '83, microbiologie (Davis) '80, surgery (Zuidema) '82, diagnose en therapie (Krupp) '83, psychomatic disorders (Haynes) '81, voortplanting van de mens (Kloost.) '81, sesam atlas voor fysische anatomie (4dl) '82, lab.jas (maat 52), e.v.a. weg. Stop studie. z.g.a.n.; bel voor afspraak: 045-721327 a.s. zaterdag/zondag.

Met spoed kamer gezocht in Maastricht door eerstejaars studente rechten. Bij voorkeur met meerdere studenten. Karla van Rooyen, tel. 071-173255.

boeken in heel linnen in leer met goudopdruk in perkament
maar ook stencils, proefschriften, e.d.
handboekbinderij arno lipsch
hunnenvweg 41
6224 jp maastricht
tel. 043-625889
als u vakwerk op prijs stelt

OBSERVANT

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg, uitgave van de Stichting Maffius. Verschijnt wekelijks.

Redactieadres:
Tongersestraat 53, kamer 316
Postbus 616
6200 MD Maastricht
Telefoon: 043-888468 (doorkiesnummer)

Stichtingsbestuur:
Wim Hermens (voorzitter)
Kees Schroer (penningmeester)
Hans Lensing (secretaris)
Erik de Graaff
Ton Hamelers (redactieafgevaardigde)
Geertjan Tangelder
Joan Muysken

Redactie
Marc Bonten
Wammes Bos
Walter van Bree
Bart Brouwers
Andre Cremer
Lucia Geurts
Judith Habets
Ton Hamelers
Jacques Herraets (eindredacteur)
Evelyn de Leeuw
Jan Mokenstorm
Emely Nobis
Redactie-assistente:
Liesbeth van Hoel
Foto's: Franco Gori
fotopersburo Widdershoven
fotopersburo Mellaart
Hans van Dijk
Coen van der Gugten
Tekeningen: John Prop
Raph de Haas
Druk: Limburgs Dagblad, Heerlen

Advertenties
Advertenties (behalve Paarltes):
Yvonne Stevens, tel. 043-624950
werkdagen bereikbaar na 18.00 uur, vrijdag de hele dag.
Tarieven op aanvraag.
Paarltes opgeven bij de redactie.

Mededelingen
Mededelingen voor de mededelingen-pagina doorgeven aan Dienst Voorlichting

Abonnement
Leden van de universitaire gemeenschap ontvangen het blad gratis. Afgestudeerden en andere belangstellenden kunnen zich abonneren voor f 25,00 per jaar.

Universitaire Pers
Observant maakt deel uit van het landelijk samenwerkingsverband Universitaire Pers, samen met Ad Valvas (Vrije Universiteit), Delta (Delft), THB (Tilburg), TH-berichten (Eindhoven), THT-nieuws (Twente), KU-nieuws Nijmegen), universiteitsblad Utrecht, Universiteitskrant Groningen en Wagenings Hogeschoolblad.

UP-korrespondent: Bert Bakker
Esther Hageman

De uni
GR
De laats
schappeli
een 'slag
De dalin
de jaren
den tot e
de stude
rentie va
en verde
VWO'en
koos, zal
Rijksuni
die facte
ders drul
denten.
boorteci
re duikel
van het l
vinger r
Bonke v
rond 19
studente
de berel
barig, de
het hart
6000 ing
den voor
pakket t
een pr-
Blauw
Corpora
ste insta
de publi
staan va
gens kr
dienst V
wervings
de stude
lijk af te
Capacite
Hoe har
inschrijv
begonne
eersteja
Maastric
maar bli
planning
economy
plaatsen
wij de c
nog ver
zondhei
geveer
maar de
een spel
langstel
xus noo
deel var
voor zij
dere stu
nog de
voorbee
zakt zij
heidswe
stellend
vol te k
Wasmic
"De un
nende c

De universiteit als wasmiddel?

GROEIEN IN EEN KRIMPENDE MARKT

Alle Limburgse en Brabantse kranten en de landelijke dagbladen de Volkskrant en NRC-Handelsblad komen zaterdag met een primeur: een paginagrote advertentie van een universiteit die op zoek is naar studenten. Het is voor het eerst dat een niet-commerciële onderwijsinstelling zich zo uitvoerig aanprijst bij haar potentiële klantenkring. En volgende week komen er in dezelfde kranten nog eens vier ingezonden mededelingen met telefoonnummers van studenten die je kunt vragen naar hun ervaringen met hun studie medicijnen, gezondheidswetenschappen, rechten en economie. De universiteit die de reclamecampagne besteld heeft is de Rijksuniversiteit Limburg. Kosten: drie ton. Baten: nog niet bekend. Kun je een universitaire opleiding aan de man brengen als een wasmiddel?

De laatste jaren is in het wetenschappelijk onderwijs herhaaldelijk een 'slag om de student' voorspeld. De daling van het geboortecijfer in de jaren zestig en zeventig zou leiden tot een dramatische daling van de studentenaantallen, de concurrentie van HBO zou groter worden en verdere groei van het percentage VWO'ers dat voor de universiteit koos, zat er nauwelijks in. Voor de Rijksuniversiteit Limburg zouden die factoren nog zwaarder dan elders drukken op de toeloop van studenten. In Limburg heeft het geboortecijfer immers een veel grotere daling gemaakt dan in de rest van het land. Met een wat al te natte vinger rekende rector magnificus Bonke vorig jaar voor dat de RL rond 1995 geen 6.000, maar 3.500 studenten zou tellen. Ook al waren de berekeningen van Bonke voorbarig, de schrik sloeg iedereen om het hart. Er werd een Werkgroep 6000 ingesteld om alle mogelijkheden voor uitbreiding van het studiepakket te onderzoeken en er werd een pr-bureau in huis gehaald. Blaauw en Blank, specialisten in Corporate Communications. In eerste instantie behartigde het bureau de publiciteit rond het tienjarig bestaan van de universiteit en vervolgens kreeg B&B samen met de dienst Voorlichting de opdracht een wervingscampagne op te zetten om de studentenmarkt zo goed mogelijk af te romen.

Capaciteit over

Hoe hard dat nodig was blijkt uit de inschrijvingscijfers voor het zopas begonnen studiejaar: Het aantal eerstejaars dat voor een studie in Maastricht kiest groeit weliswaar, maar blijft aanzienlijk achter bij de planning van de groei. Rechten en economie hebben ieder vijftig plaatsen voor eerstejaars over, terwijl de capaciteit de komende jaren nog verder zal groeien. Ook Gezondheidswetenschappen houdt ongeveer 50 van de 350 plaatsen over, maar daar kan gewezen worden op een speling van het lot: de grote belangstelling maakt een numerus fixus noodzakelijk, waarna een groot deel van de belangstellenden eieren voor zijn geld kiest en naar een andere studie uitkijkt. Daarbij komen nog de „gewone” afmelders, die bijvoorbeeld voor het eindexamen gezakt zijn. Zodoende moet Gezondheidswetenschappen 700 belangstellenden trekken om 350 plaatsen vol te krijgen.

Wasmiddel

„De universiteit is een dienstverlenende organisatie en je kunt haar

product niet vergelijken met een wasmiddel”, zegt Hans Kasper, hoofddocent aan de economische faculteit en specialist op het gebied van marketingvraagstukken. Hij is lid van de begeleidingscommissie voor het project „Studiekeuzebepalende factoren en studentenwerving” dat door de diensten POB en Voorlichting is ingesteld. Als de universiteit haar product zo goed mogelijk aan de man wil brengen moet daar een duidelijke strategie aan ten grondslag liggen, vindt Kasper. „Je moet eerst de markt verkennen om de behoefte aan een product te meten en verder moet je ervoor zorgen dat je je duidelijk positioneert ten opzichte van de concurrentie”. De eerste gegevens die in het kader van het project verzameld zijn, geven volgens Kasper al een redelijk inzicht in de markt en in de concurrentiepositie van de RL. „De universiteit heeft een vrij duidelijke regionale functie. Vooral bij rechten en economie is de afstand de allesoverheersende factor bij de keuze van de plaats waar je gaat studeren.”

Onderscheiden

Heeft het dan wel zin om met een dure reclamecampagne te proberen een paar procent van de studenten die anders naar Tilburg of Nijmegen zouden gaan, naar Maastricht te lokken? Kasper: „Als je product identiek is aan dat van je concurrenten, heeft dat inderdaad weinig zin. Je hebt kenmerken nodig die je duidelijk onderscheiden van de rest. Wat Maastricht betreft moet je dan de nadruk leggen op de studiemethode of op de secundaire voorzieningen. Je ziet ook dat je daar iets mee bereikt, want er lopen hier nogal wat mensen rond die voor de andere aanpak hebben gekozen en daarvoor een grotere afstand willen overbruggen”. Of daartegenover ook studenten uit de regio staan die bewust niet in Maastricht willen studeren is nog niet onderzocht. Het lijkt erop dat het percentage VWO-abituriënten dat dicht bij huis wil studeren in Limburg even groot is als bijvoorbeeld in de provincies Groningen en Friesland: ongeveer tachtig procent. Dat betekent dat nog altijd twintig procent van de Limburgse rechtenstudenten kiest voor Tilburg of Nijmegen. Wat die mensen bewogen heeft om niet in Maastricht te gaan studeren moet nog onderzocht worden. Zou de wervingscampagne zich niet allereerst op die „afvalligen” moeten richten? Volgens Joep Offermans, hoofd van de dienst Voorlichting, wordt de thuismarkt allerm minst vergeten: „De advertenties verschijnen

De rector magnificus met de advertentie die zaterdag in de kranten verschijnt. (foto Franco Gori)

in alle regionale bladen in Brabant en Limburg en verder in twee landelijke bladen. Als je ziet dat ook andere universiteiten niet meer dan zeventig à tachtig procent van de thuismarkt in handen hebben, dan moet je proberen zoveel mogelijk van de resterende twintig à dertig procent naar je toe te halen. Maar zonder je eigen thuismarkt te verwaarlozen, natuurlijk.”

Rector magnificus Bonke vindt dat zijn universiteit er al behoorlijk in is geslaagd studenten van buiten Limburg te trekken. „Medicijnen is daar een goed voorbeeld van. De helft van de studenten komt van buiten de provincie. Bij Gezondheidswetenschappen ligt dat percentage ongeveer even hoog, maar eigenlijk zou dat een stuk hoger moeten liggen, omdat het daar gaat om een studierichting, die met zijn zeven afstudeerrichtingen uniek is in Nederland”. Bij rechten en economie valt er nog heel wat aan de weg te timmeren, vindt Bonke. „Er lopen in Nederland heel wat mensen rond die nog net weten dat er in Maastricht een universiteit staat, maar nog nooit gehoord hebben dat je daar rechten of economie kunt studeren. Met deze advertenties hopen we daar iets aan te doen. We zullen altijd primair op de thuismarkt aangewezen blijven, maar we moeten ook de naamsbekendheid in de rest van het land vergroten. De twintig of dertig procent van de studenten die hun keuze niet van praktische, maar rationele argumenten laat afhangen, moet je duidelijk maken dat er hier een alternatief is voor het massa-gebeuren in andere

steden. Met een advertentie ben je er dan natuurlijk nog niet, je moet zorgen dat je een goede informatievoorziening naar die potentiële klanten hebt. Iemand die om inlichtingen vraagt moet geen sjagrijnige portier aan de telefoon krijgen die hem vertelt dat hij een andere keer terug moet bellen”.

Vrije concurrentie

Hoort Bonke niet gelukkig te zijn met het voorstel van de Tilburgse rector De Moor, die een concurrentieslag tussen de universiteiten wil

voorkomen door de studentestroom van hogerhand te reguleren? Maastricht zou er dan immers zeker van kunnen zijn dat er zesduizend studenten komen? Bonke is niet bereid op dat paard te wedden: „Je ziet nu al hoeveel ongenoegen het plaatsingssysteem oproept. Bovendien gaan we steeds meer de richting uit van de universiteit als private enterprise en verliest de centralistische gedachte steeds meer terrein”.

Jacques Herraets

Kiespijn

Wat kan een minister met vergaande bezuinigingsvoorstellen zich beter dromen dan te worden bestreden met halfzachte argumenten? Afgelopen week prijkte in NRC-Handelsblad, in een artikelenserie over de universitaire bezuinigingen, een bijdrage van Prof. mr. C.A.J.M. Kortmann. Als diens inbreng maatgevend is, kan minister Deetman gerust zijn. Zijn plan om uitsluitend in Amsterdam een tandheelkundige opleiding te laten voortbestaan, loopt dan geen gevaar. Kortmann treedt op als pleitbezorger voor de bedreigde „provinciale” tandheelkundige subfaculteit in Groningen, maar vooral voor die in Nijmegen. Hij is tegen een concentratie in Amsterdam. Zelf is hij hoogleraar staatsrecht aan de Katholieke Universiteit te Nijmegen. Vandaar natuurlijk zijn bezorgdheid: straks is er in dit land nergens meer een katholiek getraide tandarts te vinden. Dat dit in RK-kringen als een ernstig gemis gevoeld wordt, laat zich raden. Want eenieder weet toch dat nergens de „arts-patiënt relatie” noch de „intercollegiale verhoudingen”, laat staan „de zorg voor financieel weinig draagkrachtigen” zo ethisch en christelijk worden onderhouden als bij de tandheelkundige die door een instituut van bijzonder (lieft RK) onderwijs wordt opgeleverd. Dreigend stelt Kortmann de vraag wat er straks zal gebeuren met de „oncologische patient in een terminaal stadium”, die als toppunt van ellende in de tandartsstoel belandt. De wildste fantasie schiet hier tekort, maar vermoedelijk doet de ongelukkige er maar beter aan uit handen te blijven van heidense kiezentrekkers.

Onzindelijk redeneren noemden ze dat vroeger. Maar we zijn er nog niet, want Kortmann put uit meer bronnen dan die van de verzuilingsfolklore. Er komt ook nog wat onvervalst provincialisme om de hoek kijken. Heeft u zich bijvoorbeeld wel eens afgevraagd waarom Limburgers of Drenten niet in Amsterdam zouden gaan studeren? Omdat zij (of hun ouders) bezwaren hebben tegen het „grootstedelijk klimaat”, meent Kortmann. Tja, als dat zo is kun je maar beter afstand doen van je idealen en rustigjes onderwijzer worden aan de plaatselijke pedagogische academie. Maar niet alleen de tandarts in spe, ook de patient loopt gevaar. Straks alleen nog maar „Hollandse” tandartsen: die zijn „stijf”, zegt Kortmann, en dat is weer niks voor een Limburger, want die wil een „gezellige” vent. Een Brabantse tandarts kan er ternaauwernood mee door. Als je tot overmaat van ramp een ernstige patiënt bent, met een „moeilijk tandheelkundig vraagstuk”, zul je waarschijnlijk de wetenschappelijke elite van een tandheelkundige subfaculteit moeten consulteren. Dan moet je dus naar Amsterdam („ver weg”), maar „bovendien uit verkeersoogpunt een hoogst ongelukkige stad”. Stel je voor: daar zit je dan met een tandheelkundig vraagstuk in de mond, muurvast in een file op het Damrak, en nergens een plekje om te parkeren! Nee, hoopt professor Kortmann, zo iets kan een minister van onderwijs toch niet willen. Eigenlijk is het jammer dat niet in de kern respectabele redenering (spreiding van opleidingen, niet alles concentreren in de randstad) zo wordt ondergesneeuwd in obscure kletspraat. Daarmee gaat bijna ook de enige stelling van Kortmann verloren die wel de toets der kritiek kan doorstaan: zijn pleidooi tegen een monopolistisch instituut. Op zijn minst moeten er twee subfaculteiten in den lande blijven bestaan om een vruchtbare onderlinge competitie levend te houden. En ofschoon het nog maar de vraag is of die wedijver niet tevens binnen een instituut kan bloeien, is dit toch kritiek die hout snijdt. Met die andere opmerkingen kan Deetman gerust de kachel aanmaken.

Wammes Bos

Beleidsnotitie Studentenzaken in de geest van Deetman

STUDENTENVOORZIENINGEN BLIJVEN MONDJESMAAT

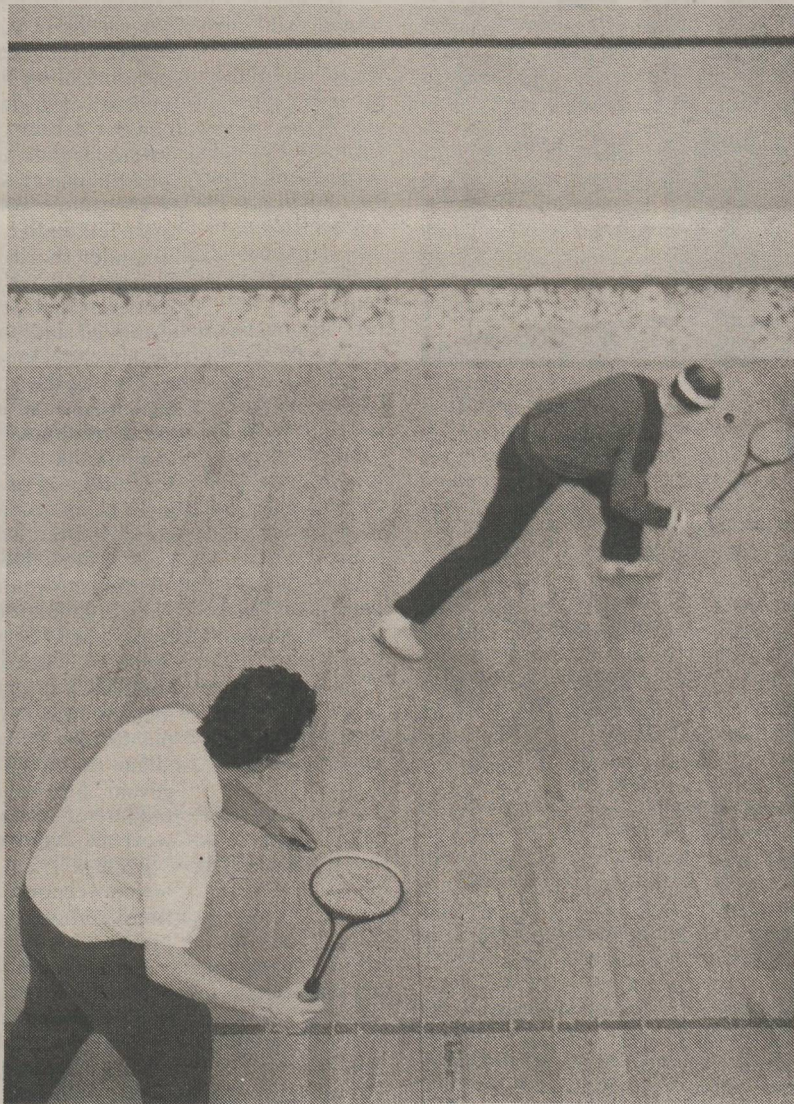
In Amerika zijn er universiteiten waar sportieve prestaties zwaarder tellen dan hoge cijfers. Wij doen het wat rustiger aan, maar geloven niettemin dat een gezonde geest in een gezond lichaam woont. Aan de meeste universiteiten is er bijvoorbeeld een uitgebreide sportaccommodatie, speciaal voor studenten. Maastricht vormt hierop een uitzondering. Uitgangspunt in de basisfilosofie is dat studenten voor zover mogelijk gebruik moeten maken van bestaande voorzieningen in de stad. Dit geldt niet alleen voor sport. Ook wat betreft huisvesting, culturele- en creatieve activiteiten en geestelijk welzijn wordt de student gezien als een 'gewone' inwoner van Maastricht. Om nu eindelijk een duidelijk te krijgen welke voorzieningen er op de RL zijn en wat hun status is, heeft de Commissie Studentenvoorzieningen in januari van dit jaar aan het College opdracht gegeven om een beleidsnotitie inzake studentenvoorzieningen te schrijven. Willem Kort, hoofd van de Dienst Studentenzaken, werd met de uitvoering belast en op 25 september ligt zijn beleidsnotitie ter beoordeling in de Commissie Studentenzaken.

Toen minister Deetman in juni 1985 bekend maakte het merendeel van de studentenvoorzieningen te willen afschaffen, werd de RL hierdoor nauwelijks getroffen. Maastricht kent geen dure sportaccommodatie of studentenartsen en het in de basisfilosofie gehanteerde uitgangspunt wijkt niet eens zoveel af van wat Deetman beoogt. Toch heeft het College van Bestuur uit solidariteitsoverwegingen ingestemd met het pre-advies van de VSNU, waarin de plannen van Deetman zonder meer worden afgekeurd.

Tweeslachtig

Kort onderscheidt in zijn notitie voorzieningen met een directe relatie tot het onderwijs en voorzieningen met een aanvullend karakter. Onder de eerste groep valt met name het studentendekanaat. Dit dient door de universiteit zelf te worden opgezet en onderhouden. De tweede groep voorzieningen valt volgens Kort slechts onder verantwoordelijkheid van de universiteit, voorzover het stedelijk aanbod onvoldoende is. Met betrekking tot culturele- en creatieve activiteiten stelt Kort dat deze voldoende worden gewaarborgd door de studentenverenigingen en de stedelijke organisaties. Kort maakt niet duidelijk hoe hij tot die conclusie gekomen is.

Lichamelijke Vorming en Sport wordt door Kort in de notitie een "aanvullend programma" genoemd: wat volleybal, basketbal, zwemmen en een beetje konditietrainingen. Kort: "In de praktijk is gebleken dat sommige dingen niet buitenshuis kunnen worden gerealiseerd, maar dat is geen verantwoordelijkheid van de universiteit. We hebben het geaccepteerd, zolang er geld en belangstelling voor is". Volgens de notitie moeten "aanvullende voorzieningen" als sport gefinancierd worden "op basis van eigen bijdragen van deelnemers". De bijdrage van de universiteit moet zich beperken "tot de zorg voor coördinatie en toepassing van subsidiemogelijkheden". Betekent dit dat de student in de toekomst meer gaat betalen voor de sportkaart? Kort: "Wij proberen zoveel mogelijk overeind te houden. Maar als de spoeling dun wordt moeten

we misschien wel korten en dan gaat de student meer betalen." In de beleidsnotitie wordt nauwelijks ingegaan op het feit dat er inmiddels al heel wat sportactiviteiten zijn op de RL. De LV&S heeft een uitgebreid programmaaanbod en er zijn inmiddels zelfs al een paar studentensportverenigingen: Saurus, de roeivereniging en Maassac, een alpinistenclub. Een zeilvereniging is momenteel in oprichting. Niet alle stedelijke voorzieningen zijn even toegankelijk voor de universitaire sportievelingen. Het is vaak te duur en bovendien zijn de verenigingen vaak niet zo happig zijn op een toeloop van studenten, omdat hierdoor

hun eigen karakter verloren zou gaan. De Limburgse Universitaire Sportstichting (LUSS) heeft op 16 juni in een brief aan het College een toelichting gevraagd welke criteria in de notitie gehanteerd zijn om die toegankelijkheid te toetsen. Kort: "Criteria zijn er niet. We willen telkens opnieuw kijken of het nodig is en of er voldoende belangstelling is. De LUSS praat bovendien voor haar beurt. De inhoud van de notitie staat pas in de Commissievergadering ter discussie." Kort vindt niet dat hij vóór het opstellen van de notitie contact had moeten opnemen met de LUSS. In de beleidsnotitie volgt Kort de

nota-Deetman vrij letterlijk. Dit ondanks het afwijzende standpunt van de VSNU. Kort: "Wij verzetten ons als universiteit wel meer tegen dingen, maar de realiteit is er ook nog. De universiteit heeft vanaf het begin het standpunt gehad dat studenten inwoners van Maastricht zijn. Dit beleid is in hoofdlijnen overeind gebleven. Deetman is voor ons onacceptabel omdat hij precies voorschrijft hoe we het geld moeten besteden. Wij willen daar vrij in zijn".

De notitie biedt in haar huidige vorm voldoende armslag om allerlei voorzieningen te handhaven, zonder dat daar iets tegenover hoeft te staan. Een behoorlijke sportaccommodatie kan er bijvoorbeeld nooit geëist worden, want officieel valt sport niet onder de verantwoordelijkheid van de universiteit. Met de notitie van Kort kan een toekomstig College, dat minder studentvriendelijk is, voorzieningen terugdraaien zonder dat de Universiteitsraad daar veel tegen kan doen.

Differentiatie

De "beleidsnotitie studentenvoorzieningen" roept ook op andere punten vraagtekens op. Zo signaleert Kort dat de voorzieningen die

er zijn ten goede moeten komen aan zowel HBO- als WO-studenten. Over de concrete invulling van dit streven wederom geen woord. Momenteel is het zo dat er een door het College vastgestelde prijsdifferentiatie is voor de sportkaart; studenten van de RL betalen f65,-, HBO'ers f75,-. Deze differentiatie kan worden opgeheven als de HBO-instellingen een financiële bijdrage leveren aan de bestaande voorzieningen. Op bestuurlijk niveau is echter vanuit de RL geen contact met het HBO om hierover afspraken te maken. Kort: "Dit is geen beleidskwestie. We streven er alleen maar naar. Een praktisch probleem is dat de HBO-instellingen geen geld voor hebben". Het is niet erg waarschijnlijk dat de beleidsnotitie in haar huidige vorm op 25 september door de Commissie Studentenvoorzieningen wordt aangenomen. De beleidsnotitie ondervindt nu al veel kritiek omdat de summier is en nauwelijks ingaat op de concrete situatie aan de RL. Kort: "Beleidspunten zijn per definitie algemeen. Je kunt niet concreet worden omdat je dan alle vrijheid verliest om dingen op en af te bouwen".

Emely Nobis

Verbraving

In hun braafheid hebben veel Amsterdamse studenten de barricaden verruild voor het barwezen. Tijdens de introductie konden de hoofdstedelingen merken hoe populair de gezelligheidsverenigingen weer zijn. De verbraving werd het duidelijkst zichtbaar bij de aanmelding voor het Corps, dat zich mocht verheugen in de belangstelling van maar liefst 700 eerstejaars. Wegens gebrek aan ruimte moest bijna de helft van hen trouwens teleurgesteld worden: slechts 415 kandidaten kregen officieel toegang tot het societiegebouw. Het merendeel van de gelukkigen is van het vrouwelijk geslacht, hetgeen een woordvoerder van de senaat tot de uitspraak "Meisjes in overvloed, werkelijk", ontlokte. (Folia)

Humor

De examinandus komt doodzenuwachtig het kamertje van de professor binnen, voor zijn allesbeslissende tentamen. De kamer blijkt echter leeg; het enige wat op tafel staat is een fles sherry en een leeg glas. Na ongeveer een uurtje vergeefs wachten op de professor verzamelt de student al zijn moed en schenkt zich een glas sherry in. Op dat moment springt de professor met een luid geschreeuw uit een kast achter de tafel en deelt de student mee dat hij een voldoende heeft behaald. Professorenhumor, laat me niet lachen. Een ander voorbeeld. Een gynaecoloog tijdens een tentamen: 'noemt u eens drie symptomen van zwangerschap.' De student: 'Geen menstruatie, een dikke buik en ehh... misselijkheid.' Waarop de professor hem toevoegde: 'ik heb ook een dikke buik, ik menstrueer niet en van u ben ik niet misselijk geworden. Toch ben ik niet zwanger.' En zo gaat het nog een hele tijd door in het pas verschenen boekje 'Hier pleeg ik een grap te vertellen', dat vol staat met dergelijke academische humor. Die moet er toch wel zijn, maar van de grappen in dit boekje heb je toch na een pagina of tien wel voorlopig voldoende geconsumeerd. Samenstellers van de bundel zijn Dubelaar en Erfemeijer. Er staat ook een mopje in over Maastricht.

Promoveren

"Je gaat je op den duur afvragen voor wie doe ik het eigenlijk, wie zit er op te wachten? Ja, niemand natuurlijk, buiten je eigen familie die hoopt dat het nu toch echt eens een keer afgelopen is." Als je zo jaartje of vijf bezig bent met promoveren, begin je je dergelijke dingen af te vragen. De twijfel sluipt in je werk, het halfjaarlijkse opschuiven gaat irriteren. Hoe langer je met zo iets bezig bent, hoe triviale het wordt, vindt Gerrit van Kooten die eindelijk wel eens van alle promotieperikelen verlost wil zijn.

"Als je je al zo lang met niets anders kunt bezighouden dan met dat ene heilige onderwerp, gaat het demotiveren, dan wordt het een soort obsessie." Van Kooten gaat nog wel proberen voor een bepaalde leeftijd te promoveren, hoewel hij zelf niet gemerkt heeft dat die grens steeds verschuift. "Maar af en toe heb ik toch van die ideeën over wetenschappelijke carrière maken en zo

Dat is natuurlijk toch een heel mooie baan. Het zou alleen met teamwork moeten zijn. Je zou met z'n vieren of met z'n vijven, een geouwehoer, elke dag, pats, onderzoek doen! Onderzoek is leuk, zeker als het enige maatschappelijk relevante zou kunnen hebben. (NRC Handelsblad)

Onderzoek

Prof. dr. ir. (het kan niet op) H. van den Kroonenberg, rector magnificus van de Technische Universiteit Twente, heeft niets tegen fundamenteel onderzoek. Waar hij wel een hekel aan heeft is het aan universiteiten veel voorkomende verschijnsel van onderzoek dat nergens op gericht is en alleen waarde heeft voor de onderzoeker zelf. Onderzoek moet volgens de rector 'toepassingsgericht' zijn en de behoeven van de samenleving dienen. Drijven zitten op vernieuwingen wachten, maar de universiteiten geven de voorkeur aan vrijblijvend onderzoek." Volgens Van den Kroonenburg zouden de universiteiten zich veel marktgericht moeten opstellen. (NRC Handelsblad)

De stor

"M
UN

In januari
ste conta
en zijn U
Gier aan
universite
kant. "E
van Best
dialoge
recht ent
het door
de burea
geduurd,
de slag
wel wat t
hij deso
'meest d
'De RL'
belangrij
Op die w
Groning
zes jaar
heb geze
aanstell
zoek daa
end'. In
heid van
niet zove
lijkheid
me dan
werkte C
jaar voo
diecentri
met alle
betreft.
we instit
van het
O'Hanlo
rentie is
hebben i
en er is
ruimte v
zeker ge

Toezegg

Hoewel
maar tra
sluiten a
dere ins
maal ne
Daarent
spreken
re, die
door in
toezeggi
beeld ge
januari
RL, ma
stelling.
stuur-be
actie he
voorstel
een aan
naar Ma

De stormachtige entree van doctor O'Hanlon

"MAASTRICHT IS MEEST DYNAMISCHE UNIVERSITEIT VAN NEDERLAND"

In de kelder van het gouvernementsgebouw staat sinds kort een Volvo met een waarde van 168.000 gulden. Eigenaar van het voertuig is het Instituut voor Geneesmiddelen, Veiligheid en Gedrag, dat sinds 1 januari van dit jaar aan de RL is verbonden en het voertuig voor zijn onderzoeken gaat gebruiken. De stuwende kracht achter dit instituut is dr. J.F. O'Hanlon, Amerikaan van geboorte, maar al ruim tien jaar werkzaam op het Europese continent. Zijn 'degrees' haalde hij op het gebied van de fysiologie en de psychologie, hij noemt zich 'behavioral and medical scientist'. De eerste onderzoeken die onder zijn leiding in Maastricht uitgevoerd gaan worden concentreren zich rond de invloed van geneesmiddelen op de rijvaardigheid. "Maar daar zal het zeker niet bij blijven", stelt O'Hanlon nu reeds vast. Behalve het rijgedrag zijn er nog diverse andere belangrijke bezigheden die door bepaalde geneesmiddelen direct beïnvloed worden. Als het aan O'Hanlon ligt, zal het Instituut al die medicijnen aan een nauwkeurige analyse onderwerpen "en liever gisteren dan vandaag".

In januari 1985 ontstonden de eerste contacten tussen O'Hanlon en zijn Utrechtse collega dr. J.J. de Gier aan de ene kant en de Rijksuniversiteit Limburg aan de andere kant. "Een brief aan het College van Bestuur was het begin van de dialoog. Van de Biggelaar was direct enthousiast, maar toch heeft het door de enorme traagheid van de bureaucratische molen nog lang geduurd, voordat ik uiteindelijk aan de slag kon." Dat viel O'Hanlon wel wat tegen van de universiteit die hij desondanks beschouwt als de 'meest dynamische' van Nederland. "De RL is duidelijk op weg een heel belangrijke universiteit te worden. Op die weg wil ik heel graag mee. In Groningen, waar ik de afgelopen zes jaar als bijzonder hoogleraar heb gezeten, kon ik wel een vaste aanstelling krijgen, maar het onderzoek daar zat duidelijk op een 'dead end'. In zo'n geval zegt de zekerheid van een baan een Amerikaan niet zoveel; de veel grotere mogelijkheden die ik hier heb spreken me dan meer aan!" In Groningen werkte O'Hanlon de afgelopen zes jaar voor het Verkeerskundig Studiedecentrum, dat zich bezighoudt met alles wat de verkeersveiligheid betreft. Voor een deel is zijn nieuwe instituut dan ook een concurrent van het oude, dat nu zonder O'Hanlon voortleeft. "Die concurrentie is alleen maar positief. We hebben nog steeds een goede relatie en er is op ons terrein voldoende ruimte voor iedereen, dus dat levert zeker geen problemen op."

Toezeggingen

Hoewel O'Hanlon de universiteit maar traag vindt wanneer het op besluiten aankomt, zijn er enkele andere instanties waarvoor het allemaal nog veel te snel is gegaan. Daarenboven is menigeen niet te spreken over de gevolge procedure, die in grote mate beïnvloed is door in een vroeg stadium gedane toezeggingen. Zo kon het bijvoorbeeld gebeuren dat O'Hanlon op 1 januari wel een baan had aan de RL, maar nog geen officiële aanstelling. Nadat het College van Bestuur begin 1985 een positieve reactie had gegeven op de eerste voorstellen van O'Hanlon, is deze een aantal keren vanuit Groningen naar Maastricht afgereisd voor be-

O'Hanlon (midden) met zijn staf: v.l.n.r. Veronique van der Varst, Huub Hamers, Wim Riedel en Els Schoenmakers. (foto Franco Gori)

sprekingen omtrent de inhoud van het op te richten instituut. Naast vertegenwoordigers van het College van Bestuur werden een aantal hoogleraren en de decanen van de faculteiten Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen in de onderhandelingen met O'Hanlon betrokken. Tijdens deze gesprekken heeft O'Hanlon de toezegging gekregen dat hij in Maastricht kon rekenen op huisvesting, vier formatieplaatsen en bovendien een investeringskrediet van 300.000 gulden. De Universiteitsraad bleef echter al die tijd buiten de discussie; ze werd zelfs niet op de hoogte gesteld. Toen alles eenmaal aan het licht was gekomen heeft de U-raad in lange en verhitte besprekingen haar

misnoegen over de gevolge procedure meermaals merken. Lange tijd leek het er op, dat de ze zelfs geen toestemming zou verlenen aan de uitvoering van de operatie, omdat er op de begroting eenvoudige weg geen ruimte voor was. Toen echter bleek, dat O'Hanlon op het moment dat de discussies in de U-raad nog in volle gang waren, al werkzaam was voor de RL, is men overstap gegaan. Overeengekomen verplichtingen naar de onderzoekers toe moesten worden nagekomen, zo heette het officieel, al deed het de U-raad heel wat pijn.

Toen bleek dat ook de faculteiten Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen geen al te grote bezwa-

ren meer hadden, werd afgesproken dat de universiteit het investeringskrediet voor haar rekening zou nemen en de beide faculteiten ieder twee formatieplaatsen ter beschikking zouden stellen.

Winst voor RL

O'Hanlon en zijn medewerkers hebben drie jaar de tijd om te bewijzen dat het Instituut voor Geneesmiddelen en Gedrag een 'World Center of Excellence' wordt. O'Hanlon: "Ik ben er van overtuigd dat we aan het eind van die periode op ruim twintig medewerkers zitten, die allemaal uit de derde geldstroom betaald kunnen worden. We kosten de universiteit dan niet alleen geen geld meer, maar zijn zelfs winstgevend geworden!" Behalve op financieel gebied zit er volgens O'Hanlon ook voor het onderzoek en onderwijs winst in voor de RL. "We zullen constant proberen bruggen te slaan naar de verschillende capaciteitsgroepen om zo studenten mee te laten doen in het onderzoek. Daarnaast vervullen we via studentassistenten ook een duidelijke opleidingsfunctie."

Anti-histaminica

Al voordat de officiële goedkeuring een feit was, had het instituut zijn eerste twee opdrachten binnen. De ene komt van een Belgisch farmaceutisch bedrijf, dat de sederende (versuffende) bijwerking van een nieuw anti-histaminicum (geneesmiddel tegen bepaalde allergieën) wil laten onderzoeken. Het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen - en dus indirect het ministerie van WVC - is de andere opdrachtgever; daarvoor moet het instituut een reeds bestaand geneesmiddel testen op nadelige bijwerkingen. O'Hanlon heeft de universiteit beloofd per jaar ten minste drie projecten in opdracht van geneesmiddelenproducenten uit te voeren en een of twee projecten in opdracht van het ministerie van WVC of dat van Verkeer & Waterstaat. Daarnaast zal het Instituut in juni 1987 de gastheer zijn van het tweede International Symposium on Prescription Drugs & Driving Performance.

Slaapmiddel

"Mijn collega De Gier is niet zo gelukkig met die formele toezeggingen van mijn kant, maar ik heb geen enkele vrees dat we niet aan de verwachting zullen kunnen voldoen. Nu al hebben we voor het komende jaar een aantal opdrachten die heel interessant beloven te worden. La Roche bijvoorbeeld heeft een nieuw slaapmiddel ontwikkeld, dat zeer kortwerkend is - en de patient dus minder lang suf houdt - en misschien ook een oplossing inhoudt voor het jetlag-verschijnsel. Wij moeten dit middel gaan vergelijken met soortgelijke. Een ander leuk voorbeeld is het onderzoek naar geneesmiddelen voor bejaarden, waarmee wij ons zeker gaan bemoeien. Acht verschillende firma's werken op het moment in een razend tempo aan de totstandkoming van middelen, die ouderdomskwaaltjes, zoals geheugenverlies, moeten tegengaan. In het laatste stadium van die ontwikkeling zullen wij zeer nauw betrokken worden." De farmaceutische industrie zal voor het grootste deel van de inkomsten van het Instituut voor Geneesmiddelen Veiligheid en Gedrag moeten gaan zorgen. Maar de rijksoverheid draagt ook haar steentje bij en niet alleen via de volgens O'Hanlon 'ongetwijfeld' keer op keer terugkerende opdrachten van het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen. Ook uit de subsidieaanvragen bij de ministeries van WVC en Verkeer en Waterstaat verwacht men de nodige middelen

los te krijgen. Dit geld zal voornamelijk gebruikt worden voor onderzoek en de ontwikkeling van bepaalde standaard proeftesten.

Voertuig

In oktober starten de eerste echte rijtests met proefpersonen. Daartoe is een auto ingericht met een aantal indrukwekkende technische hoogstandjes die nauwkeurig de verrichtingen van een proefpersoon moeten registreren. Een IBM-computer vormt het hart van de installatie, waarvan een camera die op het dak van de auto is gemonteerd en schuin naar beneden kijkt het belangrijkste onderdeel is. Deze camera houdt bij of de koers van de rijder constant is door voortdurend de witte streep aan de kant van de snelweg in het oog te houden. Wim Riedel, als onderzoeker verbonden aan het instituut, legt uit hoe een testrit in het kader van het project voor de Belgische farmaceutiecaproductent verloopt. "Een proefpersoon, die van tevoren van ons een medicijn toegediend heeft gekregen, moet met het voertuig een vooraf bepaald traject afleggen. Naast hem zit een bevoegde rijinstructeur die de rijvaardigheid van de proefpersoon beoordeelt. Door iemand willens en wetens een geneesmiddel toe te dienen, waarvan gedacht wordt dat het negatieve bijwerkingen kan hebben en hem daarmee de weg op te sturen, bevinden we ons namelijk op de rand van de strafwet. Niemand kan beter dan een instructeur beoordelen of een persoon in zo'n geval in staat is zonder gevaar aan het verkeer deel te nemen. De officier van justitie heeft ons verzekerd dat dat voldoende is. Vijf keer moet de proefpersoon het traject afleggen, afwisselend na inname van het te onderzoeken geneesmiddel, een soortgelijk van een concurrerend bedrijf of een nep-pil, de zogenaamde placebo. Voor dit project, dat binnenkort gaat beginnen, kunnen we trouwens nog wel wat vrijwilligers gebruiken. Van degenen die zich tot op heden bij ons hebben aangemeld hebben we er om diverse redenen veel moeten afwijzen. Sommigen hadden nog niet lang genoeg hun rijbewijs of reden niet voldoende kilometers per jaar, anderen waren door alcohol- of sigarettengebruik niet meer interessant als onderzoeksgroep."

Garantie

O'Hanlon heeft geen enkele ambitie om als alles goed loopt met zijn instituut op den duur los van de universiteit te gaan opereren. "Wij hebben elkaar wederzijds een hoop te bieden; het zou eeuwig zonde zijn die banden door te snijden." Toch moet door middel van de derde geldstroom een redelijke mate van zelfstandigheid bereikt kunnen worden. Hoe verwacht O'Hanlon dat de belangen van de universiteit bij de acceptatie van opdrachten in die situatie gewaarborgd blijven? "Er is een dubbele garantie voor de RL: op de eerste plaats door de medisch-ethische beoordelingscommissie, die alle projecten van tevoren bekijkt en keurt. Als die commissie haar toestemming heeft verleend aan een opdracht, wordt de zaak nog eens bekeken door het College van Bestuur, die het project op zijn waarde voor de universiteit schat. Een dergelijke controle moet toch garanderen dat wij niet te los van de universiteit komen te staan?" O'Hanlon heeft het rotsvaste vertrouwen dat zijn challenge zal slagen. "Met het team dat we nu vormen, moet het gewoon lukken. Iedereen is hier doordrongen van de wil er iets goeds van te maken en Maastricht is er de beste plaats voor. This is where the action is!"

Bart Brouwers

MODO geen Quasimodo

DISPUTEN IN OPKOMST

Een nieuw fenomeen dient zich aan in de Maastrichtse universiteitswereld. Na de al langer bestaande studenten- en faculteitsverenigingen wordt de student nu ook nog eens getraceerd op het dispuutleven. Enkele maanden geleden verbonden de belangrijkste dispuuten zich in een overlegorgaan om zo een duidelijke plaats in het Maastrichtse studentenleven op te gaan eisen.

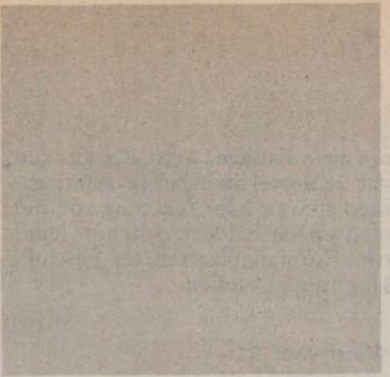
Het dispuut: een bende op hol geslagen, meest mannelijke studenten, die steevast iedere avond teveel aan Bacchus offeren. Op het hoogtepunt van de avond worden de colbertjasjes en de stropdas met dispuutwapen aan stukken gescheurd en komen de vrouwen op tafel. Diep in de nacht eindigt het feest en net voor het half-zes journaal verlaat het eerste lid zijn bed om zich voor te bereiden op weer een nieuwe nacht. Zo ongeveer zullen velen zich een dispuut voorstellen. Hoe het in andere steden is laten we in het midden; we richten ons even op de situatie in Maastricht.

Onafhankelijk

Voor de duidelijkheid; we hebben het hier over onafhankelijke dispuuten. Zij hebben op geen enkele manier binding met een studentenvereniging. "Een dispuut is een groep studenten met gemeenschappelijke interesses. Activiteiten worden voor en door de leden georganiseerd. Doordat ieder dispuut met een beperkt aantal leden werkt is de verbondenheid met de groep groter dan bijvoorbeeld in een studentenvereniging. Centraal staat het houden van dispuuten; een lid houdt een referaat over een door hem gekozen onderwerp waarna een discussie volgt. Een serieuze aangelegenheid, die het serieuze karakter van het dispuut moet bepalen. Het feit dat we allemaal studenten zijn staat natuurlijk ook garant voor een redelijke portie gezelligheid." Woorden van Jean Simons, lid van Prometheus.

Belangen

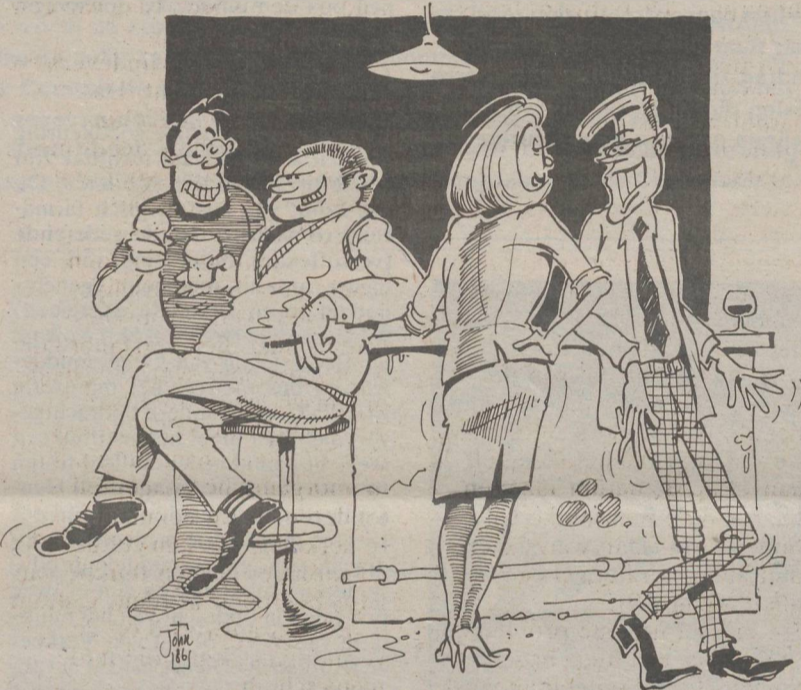
Prometheus werd opgericht in 1982 en is daarmee het oudste dispuut, en daar zijn de leden behoorlijk trots op. Hun initiatief werd later door anderen gevolgd en zo telde Maastricht in april van dit jaar acht onafhankelijke dispuuten. Omdat het niet meevalt je als kleine groep te profileren binnen de universitaire gemeenschap besloot men tot oprichting van een overlegorgaan; het "Maastrichts Onafhankelijk Dispuut Overleg", MODO. Jean Simons, voorzitter van MODO: "Wij willen binnen MODO de belangen van de aangesloten dispuuten behartigen, door ons bijvoorbeeld gezamenlijk te presenteren aan de eerstejaars. Verder willen wij in de toekomst gezamenlijke activiteiten organiseren en hopen we dat dit alles anderen aanzet tot oprichting van dispuuten. Want in feite is dit een geheel nieuw facet in het Maastrichtse studentenleven." Volgens Jean Simons zal het overleg nooit de rol van een studentenvereniging gaan vervullen. Men zal

tiemogelijkheden in Maastricht. Wij als dispuuten menen daar ook zeker bij te horen. Ten eerste werd onze informatiefolder geweigerd in het grote informatiepakket, terwijl folders van de Volkskrant en reclame voor een of ander straatfestival wel werden meegestuurd. Daarna probeerden wij de mentoren door middel van een brief op de hoogte te brengen van MODO, maar ook dit was organisatorisch onmogelijk, zelfs verboden. Er bleef ons dus niets anders over dan het uitdelen van onze informatie op straat, voor de Staar op de middag van het ontvangst. Zelfs dit dacht meneer Diederik te kunnen verbieden. Het lijkt er sterk op alsof de Inkom eerstejaars studenten relevante informatie wil onthouden."

Kaal scheren

Toch is het enthousiasme binnen MODO niet gedaald en gaat men dit jaar hard aan de slag om dat te verzevenlijken wat men eigenlijk voor ogen heeft; een bloeiend dispuutenbestand binnen Maastricht, niet zo bekakt en ballerig als alle

zich voor het overgrote deel bezig blijven houden met overleg en slechts sporadisch met het organiseren van activiteiten, want dat doen de dispuuten zelf wel. Ook een eigen sociëteitsgebouw voor MODO zal hier niets aan veranderen, al is het wel erg voorbarig om nu al überhaupt over eigen huisvesting te praten.

Heet en gewillig

MODO bestaat op dit moment uit zeven dispuuten met toch wel zeer uiteenlopende doelstellingen. Delta presenteert zich zo: "Delta is het dispuut voor de gevoelsmens. Ben je koel en rationeel, wij zorgen ervoor dat je zult ontgooien. Ben je heet en gewillig dan leren wij jou de kneepjes van het studentenleven..." Dat klinkt toch wel even anders als bijvoorbeeld Oculus Mundi; "...een gezelschap van circa twintig rechtenstudenten dat zich met internationaalrechtelijke problemen en issues bezighoudt." Toch zal het serieuze aspect van het dispuutwezen voorop dienen te staan. De dispuuten zullen na verloop van tijd ook met echte statuten en reglementen moeten werken. Het eerste resultaat van het samenwerkingsverband viel tijdens de introductieperiode te bewonderen. Het gezamenlijk georganiseerde feest in de Berghmans-sociëteit werd door nieuwe eerstejaars redelijk bezocht. Toch denkt Jean Simons met een zure nasmaak terug aan de laatste weken van augustus. "Laat ik beginnen met een doelstelling van de Inkom; de eerstejaars kennis laten maken met de recrea-

vooroordelen doen geloven, maar normaal, studentikoos met een serieuze inslag. Dat laatste echter lijkt soms wat al te geforceerd nagestreefd te worden. Tijdens het al eerder gememoreerde feest openbaarde zich een prachtig staaltje van samenwerkingsverband. Een Prometheuslid liet zich voor de ogen van iedereen door leden van Delta kaal scheren, een geintje. Jean Simons struikelt in de haast bijna over zijn woorden: "Deze actie is sterk afgekeurd door Prometheus. De jongen was lid van zowel Prometheus als Delta (!) en het was dus een puur Delta-initiatief."

Afslankmiddel

Een ander wezenlijk misverstand dat uit de wereld geholpen dient te worden is de gedachte dat dispuuten uitgevonden en opgericht zijn puur ter vermaak van het mannelijke gedeelte van universiteiten. Kokkepel heette het eerste damesdispuut en dit jaar verreekte ook Prometheus zich met een ware damestak. De belangstelling voor de damestak lijkt zelfs die van de mannelijke helft te overtreffen. Misschien heeft de sponsor hierin een beslissende rol gespeeld; Prometheus wordt sinds kort gesponsord door Ponderal, een beproefd afslankmiddel. De ernst van de MODO-zaak laat zich tenslotte nog eens door het volgende illustreren. Het voorstel om de naam in Quasimodo te veranderen werd met grote meerderheid van stemmen verworpen.

Marc Bonten

Het Commandantshuis aan de Tongersestraat, overgenomen van de Nederlandse Credietbank (foto Franco Gori)

UNIVERSITEIT IN ONROEREND GOED

Het gebouw van de Nederlandse Crediet Bank aan de Tongersestraat, "Het Commandantshuis", wordt eigendom van de universiteit. Vorige week werden de onderhandelingen over de aankoop afgesloten. Een week eerder gebeurde dat voor twee panden in de Lenculenstraat (nummers 14 en 14a). Hiervoor zal op 1 oktober het koopcontract getekend worden. De overdracht van "Het Commandantshuis" zal begin 1987 plaats vinden. Met de uitbreiding van het aantal gebouwen in de binnenstad hoopt men de ruimteproblemen van diverse diensten, met name Financiële en Personele Zaken, en van de faculteit Gezondheidswetenschappen voorlopig op te lossen.

De huisvesting van de universiteit is gebaseerd op een twee-sporen beleid. De Alpha- en Gamma-wetenschappen en de diensten moeten allemaal in de binnenstad komen. De faculteiten Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen in nieuwbouw op Randwijk. Het zal zeker nog tot 1992 duren voordat de ruimteverdeling definitief is. Dan moet het nieuwe faculteitsgebouw klaar zijn. Tot die tijd blijft het passen en meten en vooral: schuiven. Om aan alle geharrewar over ruimte een einde te maken, is na de aankoop van het Gouvernementsgebouw een onderzoeksbureau (PRC Heerlen) in de arm genomen, dat moest bekijken hoe de (her-)huisvesting zo functioneel mogelijk kan verlopen. Uit vijf voorstellen van het bureau en een van de juridische faculteit is uiteindelijk een compromis gekozen. De rechtenfaculteit puild uit de Nieuwenhof en wilde naar het Gouvernement. De Nieuwenhof heeft zolders en een kapel, die zonder ingrijpende en veel te dure verbouwingen niet bruikbaar zijn als kantoorruimte voor bijvoorbeeld de diensten. De juristen zijn nu gedeeltelijk verhuisd naar het Gouvernement. Verder stroomt het vol met diensten die tot nu toe verspreid zaten over andere gebouwen. Dré Thewessen, hoofd Bouwzaken en technische Dienst, spreekt van

een "blitz-actie": "Civiele Zaken heeft allerlei mensen met een wijk kwast het gebouw ingestuurd, schuiven of niet en in september leek een complete overval van studenten de plaats te vinden." Thewessen zal met zijn dienst ook in het Gouvernement hebben in het gebouw nog niet kunnen doen, zijn er zo ingetrokken. We moeten nu fasegewijs gaan verbouwen." Sommige diensten elders in de stad "kamperen" misschien niet, maar kampen met gebrek aan ruimte, waaraan het in het Gouvernement niet ontbreekt. De nieuwe panden aan de Lenculenstraat en Tongersestraat moeten soulaas bieden. Wanneer na 1992 staat te gebeuren in de binnenstad is nog wat vaag. Thewessen: "In elk geval stoten we ons er dan af. Dat is altijd een noodoplossing geweest, sinds we weg zijn uit Vijverdal. Dat vond men die tijds te ver weg liggen, nu vindt men dat van Carré zelf ook. Heel misschien zullen het Van Kleef- en Elisabethhuis ook weggaan, tenzij er nieuwe instituten binnen deze stelling komen. We zullen zelfs kijken of we de twee nieuwe panden na 1992 nog wel nodig hebben. Ik denk van wel."

Lucia Geurts

S
Bulle
Jaarg
In het k
progran
filosofis
Studium
samenw
basisvoc
van Alg
organise
maand
donderdag
gehouden
"onbeha
begrip c
gelezen
westerse
introduc
deze lez
van de l
medicijn
artikel,
door F
essay "I
Kultur"

studiumgenerale

Bulletin

Jaargang 5 nummer 1

Het Studium Generale bulletin is een uitgave van het Studium Generale te Maastricht. Het verschijnt drie tot zes maal per jaar en is bestemd voor studenten en medewerkers van het W.O. en het H.B.O. te Maastricht. Op verzoek kunnen overige geïnteresseerden het bulletin thuis gestuurd krijgen.

Onbehagen in de cultuur

Onbehagen in de cultuur

Van het feit dat de moderne westerse mens zich diepgaand onbehaaglijk kan voelen binnen zijn eigen cultuur, is onze samenleving door de tegencultuur van de jaren '60 massaal doordrongen geraakt. Dit onbehagen lijkt niet alleen begrepen te moeten worden als een effect van de na-oorlogse welvaartsstaat, de consumptiemaatschappij, of de minder autoritaire opvoeding die een 'lost generation' heeft voortgebracht. Gevoelens van onvrede met de eigen cultuur reiken veel verder terug in de geschiedenis. Dit geeft aanleiding tot de vraag of tegenculturen als uitingen van een algemener onbehagen en verzet niet structureel worden uitgelokt door culturele ontwikkelingen zelf: of het als verschijnsel niet inherent is aan (misschien specifiek) de westerse cultuur.

Als Freud in 1930 "Das Unbehagen in der Kultur" * schrijft neemt hij een dan al klassiek thema op. 'Cultuur' wordt in dit essay gedefinieerd als: "het geheel aan prestaties en instituties waarin ons leven zich onderscheidt van dat van onze dierlijke voorouders en die een tweeledig doel dienen: bescherming van de mens tegen de natuur en regeling van de betrekkingen tussen mensen onderling" (pag. 112). Nu zou Freud al in vroeger jaren het idee dat gevoelens van onbehagen inherent zijn aan het verschijnsel cultuur in zijn algemeenheid hebben onderschreven. Om met andere mensen te kunnen samenleven moet het individuele driftleven ingetoomd worden. De lustbevrediging moet uitgesteld, getransformeerd, ten dele aangegeven worden etc., waarbij frustraties en neuroses nooit geheel ontweken kunnen worden. In 'Das Unbehagen in der Kultur' tast Freud echter de omtrekken van een typisch modern onbehagen af dat hij in verband brengt met de explosieve groei van ons technische kunnen en het daarmee tot voorheen ongekende hoogte gestegen destructie-potentieel. Dit klinkt bekend en wekt de suggestie dat Freud thuishoort in een sterk door de Romantiek gekleurde cultuurfilosofische stroming die kritiek levert op de

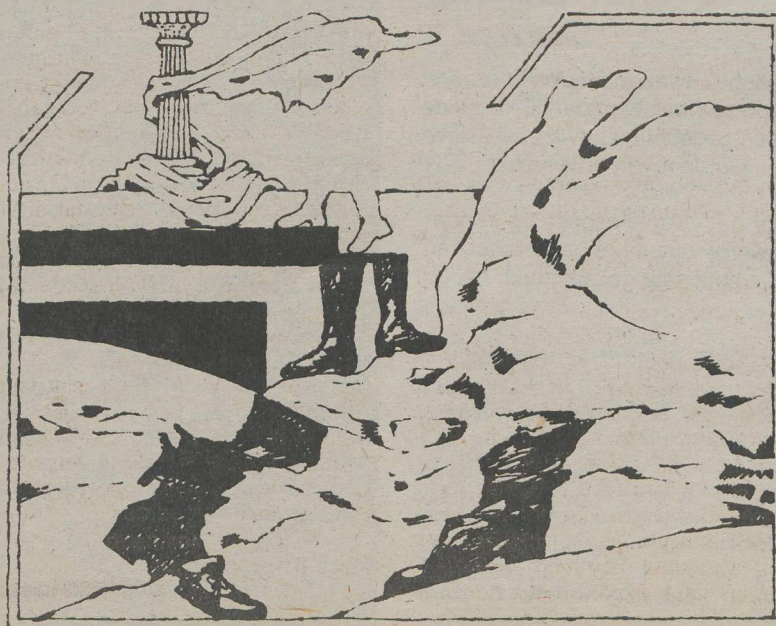
verwetenschappelijking en technokratisering van het menselijk bestaan... In deze ongekwalificeerde zin is dit onjuist. De ontwikkeling van wetenschap en techniek en de daarmee verbonden mogelijkheden tot natuurbeheersing vormen voor Freud in feite een positieve karakteristiek van ontwikkelde culturen. Tekenend is in dit verband wat hij over de mogelijkheden tot vermindering van leed en/of verkrijging van geluk schrijft: "Er is een andere betere weg, namelijk die waarbij men als lid van de gemeenschap der mensen met behulp van de door de wetenschap geleide techniek de aanval op de natuur inzet en haar aan de menselijke wil onderwerpt. Dan werkt men met allen aan het geluk van allen" (pag. 99).

De meeste urgente problemen binnen onze cultuur liggen volgens Freud op een ander vlak. We hebben hierboven opgemerkt dat cultuur ontzegging van lustbevrediging met zich meebrengt. Dit is echter een te negatieve opvatting. Cultuur is ook een positieve verwerking van libido, de erotische energie, namelijk als transformatie van seksuele relaties in vriendschapsbetrekkingen. Via de cultuur bevredigt Eros haar drang tot synthese, tot een-making. Zij het nu in de vorm van steeds omvattender gemeenschapsbanden: gezin, familie, dorpsgemeenschap, natie, mensheid. Klaarblijkelijk - en meer weet Freud er ook niet over te zeggen - zijn de

relaties die mensen aangaan om door samenwerking op een effectievere manier de natuur te kunnen beheersen niet voldoende als grondslag van een stabiele samenleving. Aan het einde van zijn leven, en uit die periode stamt 'Das Unbehagen in der Kultur' begint Freud echter steeds meer plaats in te ruimen voor een ander soort driften, de destructiedriften. Deze moeten even fundamenteel worden geacht voor het menselijk driftleven als de erotische driften, met dien verstande, dat waar Eros naar synthese, naar organisch leven streeft, de destructiedriften (Thanatos) naar de dood, naar ontbinding in anorganische elementen tenderen. Is dit eenmaal onderkend, dan kan cultuur niet alleen meer als een functie van Eros begrepen worden. Cultuur is ook het antwoord op de vernietigingsdrang die in de mens schuilt.

De wijze waarop in het culturele leven aan deze agressieve driften het hoofd wordt geboden kan worden aangeduid als 'introjectie', 'verinnerlijking' - de oorspronkelijk naar buiten gekeerde agressie wordt teruggebogen naar het individu zelf. Daar neemt het de vorm aan van een 'Ueber-ich' dat als een streng geweten het 'Ich', het naar lustbevrediging strevende en onheil vermijdende ego aan zich onderwerpt, de spanning tussen 'Ich' en 'Ueber-ich' die hieruit voortvloeit noemt Freud 'schuldgevoel' en dit uit zich als

Illustratie: Angela de Vrede

een permanent geworden, innerlijk verankerde behoefte aan straf.

Het is Freud niet ontgaan dat binnen deze optiek 'culturele ontwikkeling' een typische dynamiek krijgt. Als we teruggaan naar Freud's definitie van cultuur, dan betekent culturele ontwikkeling ook altijd wetenschappelijke en technische ontwikkeling hetgeen in principe gelijk staat aan de uitbreiding van het destructie-potentieel. Dat impliceert weer dat bij verdergaande culturele ontwikkeling de gestrengheid van het geweten toe moet nemen, tot in het ondraaglijke. Nemen we aan dat er niet alleen een individueel geweten bestaat, maar ook zo iets als een kollektief Ueber-ich dat zijn neerslag vindt in publieke moraal en gesanctioneerde ehtiek, dan wordt precies inzichtelijk waarom Freud in de laatste alinea van zijn essay de huidige onrust, ongeluk en angstemming koppelt aan de vooruitgang in de natuurbeheersing die zover gekomen is dat de mensheid zichzelf tot op de laatste persoon kan uitroeien. Dat klinkt opmerkelijk actueel. Ik vermoed echter dat de culturanalyse die Freud in het hier centraal gestelde essay geeft, aanknopingspunten biedt voor overwegingen die minstens zo relevant zijn. Naarmate de cultuur zich verder ontwikkelt, de libidineuze energie tot meer en meer omvattender samenlevingsverbanden leidt, ontstaat een steeds abstraktere 'gemeenschap'. Tegelijkertijd neemt de concrete, in de lokale traditie gewortelde solidariteit af. Een belangrijke faktor daarbij is, dat één van de drijfveren die het individu bewogen tot samenleven, zijn relevantie voor het alledaagse (privé-)leven heeft verloren. De primitieve mens ging niet enkel samenleven ter bevrediging van zijn seksuele driften, maar ook omdat hij zo efficiënter de natuur kon omvormen en daardoor zijn materieel bestaan kon verbeteren. Niet alleen Eros maar ook Anangke, de schaarste, de materiële nood dreven van oudsher de mensen samen tot communale levensvormen. De

Vervolg op laatste pagina van dit bulletin.

In het kader van de programmacyclus over filosofische themata, welke het Studium Generale in nauwe samenwerking met de basisvoorziening wijsbegeerte van Algemene Wetenschappen organiseert, worden er in de maand oktober telkens op de donderdagavond vier lezingen gehouden over het thema "onbehagen in de cultuur". Het begrip cultuur moet hier worden gelezen als cultuur van de westerse samenleving. Ter introductie op het thema van deze lezingenserie schreef Rita van de Elzen, studente medicijnen, het navolgende artikel, dat als uitgangspunt het door Freud in 1930 geschreven essay "Das Unbehagen in der Kultur" kent.

Het Bureau Studium Generale
De programma's van het Studium Generale worden georganiseerd door het Bureau Studium Generale, dat gehuisvest is in het voormalige Gouvernement aan de Bouillonstraat te Maastricht. De medewerkers zijn als volgt telefonisch te bereiken: Juul Dassen, 043-887777, toestel 219 Jacques Reiners, 043-887777, toestel 366

Informatie
De activiteiten van het Studium Generale worden aangekondigd via het bulletin dat als bijlage bij de universiteitskrant De Observant verschijnt. De Observant wordt t.b.v. de RL-studenten via de faculteiten gedistribueerd. Voor studenten van het HBO worden de bulletins op de diverse instellingen bij de portiers gelegd. Het bulletin is gratis verkrijgbaar. Daarnaast kondigen wij de programma's aan via artikelen in de plaatselijke en regionale pers en middels affiches die in de stad worden verspreid.

Vrouw en organisatie

Dit voorjaar is aan de Rijksuniversiteit Limburg een cursus "Vrouw en organisatie" gehouden. Als vervolg hierop is thans in het kader van Studium Generale een lezingencyclus georganiseerd, welke zal plaatsvinden op 7, 14, en 28 oktober en 4 november aanstaande. In het navolgende artikel van de hand van Jutta König worden de belangrijkste inzichten en achtergrondgedachten rond dit thema samengevat.

Sexestereotypen

De meeste bekende stereotype ideeën over mannen en vrouwen die een rol spelen in het werk zijn de volgende: mannen zijn onafhankelijk, zakelijk, dominant, objectief, competent, direct, ambitieus en besluitvaardig. Vrouwen daarentegen zijn taktvol, steunend, warm en sociaal. Zij kunnen goed luisteren en gebruiken meer hun intuïtie. Uit onderzoek blijkt dat de meeste mensen meer waarde hechten aan de mannelijke eigenschappen dan aan de vrouwelijke. Als mannen en vrouwen zich gedragen volgens het stereotype beeld leidt dit tot meer sociale waardering dan afwijkend gedrag. Assertieve vrouwen vindt men al snel "drammerig", "lastig" of een "kenau". Huiselijke mannen zijn "doetjes" of "zitten onder de plak".

Sexestereotype opvattingen zijn geïntegreerd in het beeld dat mannen en vrouwen voor zichzelf hebben. Uit onderzoek blijkt dat mannen in veel sterkere mate dan vrouwen de neiging hebben om sukses aan zichzelf (eigen

bekwaamheid) en falen aan de omgeving toe te schrijven (Frieze 1975). Als vrouwen succes hebben, schrijven ze dit eerder toe aan toeval of geluk dan aan hun eigen kunnen. Vrouwelijke studenten blijken vaker dan mannelijke studenten hun cijfer voor een examen lager te schatten dan hun werkelijk behaalde cijfer. Deze bevindingen zijn verklaarbaar vanuit de lagere competentie en eigenwaarde die vrouwen zichzelf toeschrijven.

Samenwerking man/vrouw

Welk effect hebben stereotypen en persoonlijkheidskenmerken van mannen en vrouwen in een organisatie als er met elkaar samengewerkt wordt? Uit onderzoek blijkt, dat mannen en vrouwen neigen zich overeenkomstig sexestereotype patronen te gedragen als vertegenwoordigers van de andere sexe aanwezig zijn. Vrouwen in mannelijk gezelschap zijn meer meegaand en minder competitief. Mannen treden juist in gezelschap

van vrouwen competitiever op (Weisfeld + Calloghan 1982). Mannen beïnvloeden de meningen van mannen en vrouwen meer dan dat vrouwen dit kunnen doen, waarbij een vrouw zich meer laat beïnvloeden dan een man (Whittaker 1965). In taakgroepen zijn de bijdragen van mannen meer taakgericht, terwijl die van vrouwen meer van sociaal-emotionele aard zijn. In gemengde groepen nemen mannen meestal de leiding. Echter wanneer een vrouw op een bepaald gebied competentie verworven heeft is haar leiderschapsgedrag vrijwel gelijk aan dat van mannen.

Mannen en vrouwen verschillen ook in de machtsstrategieën die zij hanteren. De machtsuitoefening van vrouwen is meer indirect, persoonlijk en gebaseerd op hulpeloosheid. Macht van mannen is meer direct, concreet en gebaseerd op competentie. De machtsstrategieën van mannen en vrouwen hangen samen met stereotypen opvattingen over hoe zich mannen en vrouwen horen te gedragen. De machtsstrategieën die typerend zijn voor vrouwen leiden vaak niet tot publieke erkenning en daardoor niet statusverhogend. Zij neigen er eerder toe de afhankelijke positie van de vrouw te bevestigen. Welke automobilist zal niet stoppen als hij

Colofon
Eindredactie: Jacques Rainers
Vormgeving: Annetiek Kosters
Bijdragen van redactie: Rita van de Elzen, Pieter Mastert en Jutta König
Redactiesecretariaat: Juij Dassen
Redactie-adres: Studium Generale, Postbus 616, 6200 MD Maastricht
Telefoon: 043-887777 tst. 219/366
Druk: Limburgs Dagblad BV, Heerlen.

een vrouw hulpeloos aan de kant van de weg ziet staan?

Om iets aan hun positie te veranderen zullen vrouwen nieuwe machtsstrategieën moeten ontwikkelen. Simpelweg de machtsstrategieën van mannen te kopiëren is niet de oplossing aangezien daarmee de kracht van de vrouwelijke stijl verloren gaat. Wel zullen vrouwen zich competitiever moeten opstellen ten opzichte van mannen en oud geaccepteerde taakopvattingen moeten doorbreken. Dit betekent hun eigen behoeften en ambities onder ogen zien en nastreven zelfs wanneer deze botsen met de behoeften en ambities van een man. Alleen op deze wijze zal de vrouw haar eigen zelfvertrouwen en zelfrespect herwinnen, haar eigen sterke kanten leren kennen en niet langer meer in de afhankelijke positie verkeren. Het gevaar van deze weg is dat men haar als onvrouwelijk zal zien, dat zij niet langer attractief is voor een man, daar staat tegenover dat als zij haar rol blijft spelen zij zichzelf tekort doet. Een paradoxale situatie en de enige manier om eruit te komen is zichzelf als mens te zien, waarbij kracht en vrouwelijkheid beiden als aspecten van haarzelf als mens een recht van bestaan hebben.

Vrouw en organisatie

Organisaties zijn tot nu toe onderdeel geweest van de manencultuur. De geaccepteerde manier van denken, handelen en voelen was mannelijk omdat het merendeel van de werknemers en werkgevers mannen waren. Aangezien steeds meer vrouwen in organisaties werk vinden betekent

dit een grote verandering die aanpassing vraagt van zowel mannen als vrouwen. Tot nu toe vertonen organisaties mannelijke kenmerken in de manier waarop zij georganiseerd zijn. Als vanzelfsprekend wordt ervan uitgegaan dat er thuis iemand is voor de dagelijkse verzorging van eventueel partner, kinderen, jezelf en het huishouden omdat organisaties verlangen, zeker van mensen in machtsposities dat ze zich volledig inzetten en niet alleen van 9 tot 5.

Wells (1973) beweert dat de machts- en standverschillen in organisaties op subtiële en bedekte manieren gehandhaafd blijven. Bij de werving van werknemers solliciteren mannen en vrouwen tegenwoordig op dezelfde banen. Feit is helaas dat vrouwen voor dezelfde baan vaak een lager salarisaanbod krijgen dan mannen en dit in de ergste gevallen niet eens weten! Zij nemen beginposities in, die op hetzelfde niveau blijven, terwijl mannen aangenomen worden met een zeker broepperspektief. Veel testen die gebruikt worden bij selectieprocedures zijn op mannen gericht en laten een negatief beeld zien als zij afgenomen worden bij vrouwen, omdat met vrouwelijke eigenschappen geen rekening gehouden wordt. Mannen komen dus beter uit de bus. Weinig mannen hebben er ervaring in om begaafde vrouwen aan te nemen. Ambitieuze vrouwen zijn hoog gemotiveerd, individualistisch en zelfbewust. Deze vrouwen worden vaak als lastig ervaren en overgeslagen omdat zij niet in de traditionele vrouwenrol passen. Oudere vrouwen die lange tijd geen

Illustratie: Angela de Vrede

betaalde baan hebben gehad, hebben vaak wel belangrijke werkervaring opgedaan in het vrijwilligerswerk. Als het mannelijk werkpatroon gehanteerd wordt als aannamecriterium discrimineert men deze vrouwen. Ervaring is per slot van rekening ervaring, betaald of niet.

Vaak wordt bij promoties niet aan vrouwen gedacht. Daardoor lopen vrouwen in vergelijking met

mannen vaak 10 jaar achter. Als een man het binnen 10 jaar gemaakt heeft is hij succesvol. Dit lukt een vrouw zelden en zij wordt later buiten beschouwing gelaten omdat zij het niet gemaakt heeft. Bij promotiekansen wordt vaak voor de vrouw beslist dat zij er toch geen behoefte aan heeft. Mannen worden in de gelegenheid gesteld zelf te beslissen. Het is de moeite waard om te proberen deze patronen te doorbreken. Konter

(1983) beweert dat bedrijfsresultaten beter zijn als er meer vrouwen werken. Organisaties met feminiene waarden in hun managementcultuur zijn succesvoller. Juist die ondernemingen overleven in een turbulente, snel veranderende omgeving, die erop ingesteld zijn rekening te houden met de sociale rechten van zowel beide sexen als de vele rassen.

Vrouw en leiderschap

Vrouwen hebben een andere leiderschapsstijl dan mannen. Zij luisteren mee, laten meer ruimte voor medewerkers, hetgeen ieders gevoel voor verantwoordelijkheid vergroot. Daarnaast nemen zij bewuste besluiten, houden meer rekening met de consequenties van een besluit en plegen meer overleg met medewerkers. In de algemene literatuur over management wordt deze stijl van leidinggeven steeds vaker bepleit, in tegenstelling tot de vroegere autoritaire, directieve stijl. In Amerika en Europa is een nieuwe ontwikkeling op gang aan het komen, nl. die van de vrouwelijke ondernemer. De frustraties van vrouwen in grote ondernemingen leiden tot de zogenaamde "corporate drop outs". Deze vrouwen met dikwijls een aanzienlijke werkervaring komen binnen het bedrijf teveel belemmeringen tegen wat betreft carrière-mogelijkheden (zie-boven). Om hun talenten en vaardigheden beter te kunnen gebruiken starten zij dan een eigen bedrijf. Een andere faktor die bij deze ontwikkeling een belangrijke rol speelt is de toenemende werkloosheid. Voor werkeloze vrouwen is het zelf opzetten van een eigen bedrijf soms het enige perspectief op een eigen inkomen. In Nederland heeft het Ministerie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid een experimentele regeling startfaciliteiten vrouwenbedrijven opgezet. Deze regeling biedt voorlichtings-, opleidings- en subsidiemogelijkheden.

Jutta König

1986

oktober	datum	titel
oktober	donderdag 2 oktober	Aula, 20.00 uur Het verval van de culturele eenheid, door drs. T. Blom
oktober	dinsdag 7 oktober	Aula, 20.00 uur De positie van vrouwen in de organisatie, door Mw. J. v.d. Pol
oktober	donderdag 9 oktober	Aula, 20.00 uur Wereldbeschouwing en culturele verscheidenheid, door drs. T. Lemaire
oktober	dinsdag 14 oktober	Aula, 20.00 uur Automatisering van het secretariaat, door Mw. P. Goossens
oktober	donderdag 16 oktober	Aula, 20.00 uur Die Kritik unserer Zeit in der Kunst, door prof. dr. W. Biemel
oktober	donderdag 23 oktober	Aula, 20.00 uur De zoekende mens, door prof. dr. O. Duintjer
oktober	dinsdag 28 oktober	Aula, 20.00 uur Carrière maken in een grotere organisatie, door mw. C. Rottländer
oktober	donderdag 30 oktober	Toneelacademie, 20.00 uur Eros en de eenzame man, door theatergroep "De grootste luxe na de kleurenteeve"
oktober	vrijdag 31 oktober	Universiteitsbibliotheek, Ezelmarkt, 20.00 uur Publiciteitsvormgeving en architectonische vormgeving
november	dinsdag 4 november	Aula, 20.00 uur Emancipatiebeleid, door Mw. D. Duykers
november	donderdag 20 november	Aula, 20.00 uur Oosterse filosofie, een algemene inleiding, door F. Boenders
november	donderdag 27 november	Aula, 20.00 uur Chinese wijsbegeerte (Taoïsme en Confucius), door dr. B.J. Mansvelt-Beck
december	donderdag 4 december	Aula, 20.00 uur Boeddhisme, door prof. dr. T. Vetter
december	donderdag 11 december	Aula, 20.00 uur Hindoeïsme, door prof. dr. G. Chemparathy
december	donderdag 18 december	Aula, 20.00 uur Japanse wijsbegeerte (Zen) door prof. dr. F. Vos

Eros en de eenzame man

Een theatervoorstelling van De Grootste Luxe na de Kleurenteeve naar een roman van Louis Paul Boon.

Op 15 maart 1979, zijn zeventigste verjaardag, twee maanden voor zijn plotselinge dood, voltooide Louis Paul Boon zijn laatste roman: Eros en de eenzame man. Het erotische leven van een gedeukt man, vol obsessieve angsten, die ouder wordend, droever, verslag doet van onvervulde verlangens, begeerten. In een bewerking die veel ruimte laat voor het visuele aspect, en in een performance-achtige theaterinterpretatie wordt vanuit het perspectief van een oudere man in fragmenten, met een emotionele geladenheid, het relaas van de eenzame man onthuld.

Speler: Herman Brand
Script: Pietjan Dusee
Beeld: Jan Doms
Tuba/fanfare: Henk Koekoek
Pauzemuziek: Dave Holland
Fotografie: Dre van den Boogaard
Commentaarstem: Theo Wilton van Reede

Foto: Dré van den Bogaard

Uitvoering in Maastricht:

datum: donderdag 30 oktober
aanvang: 20.00 uur
plaats: theaterzaal toneelacademie, Lenculenstraat 33, Maastricht
toegang: studenten/CJP/65+: f 5,-, overigen: f 7,50
kaartverkoop: bureau studium generale, Oud Gouvernement, Bouillonstraat 13 Maastricht (ma t/m do: 14.00-17.00 uur)
Telefonische reservering: 043-887777 tst. 219/366
Kassaverkoop: Lenculenstraat 33, 30 oktober vanaf 19.00 uur

Johan Anthierens over Louis Paul Boon:

(-) En dan was er de liefde, waarvoor hij niet opgeleid was, met de vrouw als feestelijk spookbeeld. Behekst door het verschijnsel vrouw, was hij er tegelijk doodsbang voor. Hij was geen vierzerik, niet op jonge leeftijd en later ook niet. Een vierzerik is iemand die in het daglicht moraliseert en in het donker katten knijpt; Boon behaalde bijna de Nobelprijs met zijn geber-n uit de onderbuik, zo magistraal kwam hij uit voor zijn vrouwengekte. Met exhibitionisme heeft het evenmin iets vandoen; de Aalstenaar koketteerde er niet mee, roerde geen sex door zijn romans om beter te verkopen, noch uit macho-zucht. Zijn proza is de wihete neerslag van een temperament dat voortdurend op de klippen liep omdat Louis geen vrouwenbips kon zien zonder, dixit "Eros en de eenzame man", dat de ballen hem in de keel knalden.

Uit: Gebeden uit de onderbuik, Johan Anthierens, januari 1986

Oosterse filosofie

mogelijkheden voor het individu om zijn privé-leven naar eigen inzichten in te richten, met daarbij behorende verantwoordelijkheid voor het eigen levensplan zijn sterk toegenomen. De directe bemoeienis die de gildemeester ooit met het alledaagse bestaan van zijn gezellen had, was vele malen groter dan de invloed die een huidige personeelschef van een groot concern op het privé-leven van de daar aangestelde werknemers heeft. Deze emancipatie van het individu uit oude gemeenschapsbanden en traditionele vormen van solidariteit heeft echter ook een keerzijde. Een deel van de zekerheden en geborgenheid die het traditionele samenlevingsverband hem bood gaat definitief verloren. Dat roept een hele nieuwe serie problemen op. Hoeveel vrijheid kan de mens verdragen?

Wanneer slaat emancipatie om in een pathologische vervreemding? Is er nog een 'natuurlijke' plaats voor de mens in de huidige samenleving zoals Berger, Berger en Kellner in 'The Homeless Mind' zich afvragen. Men kan zich natuurlijk afvragen of dergelijke vragen nog wel zinvol zijn, of ze niet een nostalgisch ressentiment tot uitdrukking brengen. Daarover wil ik hier niet beslissen. Misschien geeft de lezingencyclus 'Onbehagen in de cultuur' een aanzet tot een antwoord.

R. van de Elzen

De citaten in deze introductie zijn uit de editie bij Boom Meppel, Sigmund Freud: Cultuur en religie o.r.v. Thomas Grafdijk (1984), met name pag. 79 t/m 173.

Op het moment dat Freud deze lijn doortrekkend stelt: "de individuele vrijheid is geen cultuurgoed", (pag. 118), strijkt hij de moderne mens dwars tegen de haren in. De liberaal burgerlijke cultuur ziet immers juist de individuele vrijheid als een van haar belangrijkste waarden en doelen, als een van haar verworvenheden.

Programmaoverzicht

Donderdag 2 oktober:
Het verval van de culturele eenheid
Drs. T. Blom, Rijksuniversiteit Limburg

Donderdag 9 oktober:
Wereldbeschouwing en culturele verscheidenheid
Drs. T. Lemaire, Katholieke Universiteit Nijmegen

Donderdag 16 oktober:
Die Kritik unserer Zeit in der Kunst
Prof.dr. W. Biemel, Staatliche Kunstakademie Düsseldorf

Donderdag 23 oktober:
De zoekende mens
Prof.dr. O. Duintjer, Universiteit van Amsterdam

Aanvang: 20.00 uur
Plaats: Aula Hoofgebouw

Belangstelling uit Europa voor "het oosten" is al eeuwen oud. De een zoekt naar de oorsprong van de taal, de ander naar een korte route tot de specerijen, de een naar een paradijselijke samenleving, de ander naar de nieuwste managementstechnieken voor een moderne bedrijfsvoering. De import uit het oosten was al even divers: Chinees porselein, buskruit, meditatietechnieken, poëzie die brak met alle Europese conventies, maar ook de computer waarop deze tekst is getypt komt uit "het oosten".

Even veelzijdig als onze westerse cultuur is die van het oosten: verschillende landen met sterk verschillende culturen, achtergronden en tradities, die een vergelijking tussen "het westen" en "het oosten" onmogelijk en ook zinloos maken. Zo'n vijftien jaar geleden, toen we in Nederland een nieuwe oosterse golf konden constateren was het populair om oost en west in eenvoudige begrippenparen te karakteriseren: contemplatief tegenover materialistisch, introvert tegenover extravert, zijn tegenover hebben, etc. Inmiddels is er het een en ander veranderd: zo zijn enerzijds contemplatieve tradities in de westerse cultuur ontdekt, anderzijds is de snelle groei in de belangstelling voor Japan toe te schrijven aan een ontwikkeling aldaar die voorheen juist als westers en verderfelijk werd beschouwd.

Een lezingencyclus over oosterse culturen veronderstelt een keuze uit talrijke perspectieven, van waaruit het leven en denken kan worden belicht. Wij beperken ons tot de belangrijkste stromingen in het oosterse denken, stromingen met bekende namen als hindoeïsme en boeddhisme, maar wat zijn het? Kunnen we ze het beste vergelijken met wat wij een "godsdiens" noemen, of is "filosofie" een betere benaming? Gaat het daarbij om een "systeem", waarin is vastgelegd hoe de wereld is opgebouwd en welke taak de mens heeft, of gaat het juist om een kritiek op het denken in "systemen"? Dat zijn vragen waarop de sprekers zonder meer zullen ingaan en die ervoor zorgen, dat we deze lezingencyclus slechts met enig voorbehoud "oosterse filosofie" als titel kunnen meegeven.

Aan de ene kant zullen we voorzichtig en zorgvuldig te werk moeten gaan, als we ons een beeld willen vormen van stromingen in het oosterse denken. De veelvormigheid van onderwerpen en benaderingen is veel sterker dan de eenvormigheid. Aan de andere kant kan zo'n werkwijze boeiende inzichten opleveren, zoals uit de lezingen zal blijken. De sprekers zullen hun inleiding tot een stroming uit het oosterse denken illustreren met een bespreking van een specifiek thema. Als voorbeeld van zo'n bespreking volgt hier een paragraaf uit een opstel van Han Fortmann over het thema van de begeerte als bron van alle lijden.

Eén wandeling door een warenhuis en men voelt de behoeften ontwaken, die bij onze grootouders niet bestonden. De muis in de supermarkt van Annie M.G. Schmidt is een mooi symbool voor die door begeerten overweldigde warenhuisbezoekers. Maar de muis heeft nog het voordeel dat vele zaken hem onverschillig laten die niet bij zijn muizenatuur passen. Hij kan wel iets leren, maar hij zal nooit bij het zien van vijf soorten sherry, kinderspeelgoed, ingeblikte pbté, beeldig porselein, Soir de Paris en rubberboten van binnen helemaal onrustig worden. Waarlijk, iedere wind van begeerte kan ons bewegen. Wie nu wil gaan mobiliseren moet zich toch eerst weer verheugen dat dat kan! Dat mensen zo "open" zijn van nature, zo tot alle genieten in staat.

En dat ze zich nu zo veel energie kunnen besparen bij het verrichten van noodzakelijke arbeid - in de keuken en het kantoor en van de keuken naar het kantoor. Maar het gevolg is wel al gauw dat wie nog niet alles heeft wat hij wil, gemakkelijk ontevreden wordt en dat wie het wel heeft, iedere dag kan leren wat hij nog erbij zou kunnen willen hebben. Bladen als Avenue of Elégance moeten iedere maand in talloze gemoederen kleine stormpjes van verlangen wekken. Dat is ook de bedoeling.

In de grote oosterse culturen is de grondregel voor het dagelijkse leven: no desire, geen begeerte. Het evangelie zegt trouwens ook: wat baat het de mens als hij de hele wereld wint, maar daardoor in zijn eigen bestaan beschadigd wordt. In Oost en West wordt die grondregel natuurlijk door de allermeesten vergeten, maar het verschil is misschien dat in het Westen van nu het gehele sociaal-economische systeem op het tegendeel uit is én dat de antropologie der begeerte er minder ontwikkeld is. In het boeddhisme is de distantie tegenover de dingen, die nodig is om niet ongelukkig te worden, misschien toch meer een volksideaal - ongeveer zoals bij ons de naastenliefde. En zij is in ieder geval beter, wetenschappelijker doorgedacht in haar consequenties. Alle lijden komt van de begeerte, inclusief de begeerte om te leven. Dat is goed boeddhistisch.

En de hindoe leert van zijn heiligste geschrift de Bhagavadgita dat men zich niet moet hechten aan het resultaat van zijn werk, maar alleen zijn plicht

moet doen. "Wees zo los van de dingen als een dauwdruppel die op een lotusblad ligt en er bij iedere beweging af kan vallen". Zulke voorschriften hebben natuurlijk ook tot allerlei excessieve ascese, tot wereldvreemdheid en gebrek aan vakbekwaamheid aanleiding gegeven, zoals men ook het christelijk gebod van de naastenliefde kan misverstaan en maltraheren. Humbug is er overal. Anderen zeggen: het gebod "begeer niet" is een zure-druiven-mechanisme, een poging om het volk te doen berusten in de ellende van een verpauperd bestaan. Men vergeet dan dat de Boeddha een zoon was uit een rijk vorstenhuis en dat het hem aan niets ontbrak. Hij ontdekte de regel juist vanuit zijn rijkdom. Het boeddhisme kweekt niet zo veel asceten, wel gelijkmoedige mensen, die graag in welvaart leven, maar als die uitblijft, nu ja dan is het ook niet zo erg! En in de oude tantrische richting die ook in Azië nu weer belangstelling begint te krijgen, moet de leerling zich juist oefenen in het genieten van alle dingen, de seks inclusief, zonder zijn innerlijke superioriteit daardoor te verliezen. Bijna had ik geschreven: zonder zijn ik te verliezen, maar dat zou onjuist zijn, want het is voor alle boeddhisten een illusie.

De theorie van het ik als een gevaarlijke illusie is voor het Westen moeilijk te verteren. Zij laat zich zowel moeilijk denken als in praktijk brengen. Wij hebben wel geleerd dat men niet egoïstisch moet zijn, maar dat slaat op onze verhouding met anderen. Hier gaat het ons echter om de structuur van de persoon. Het actieve extraverte Westen verwacht eigenlijk alles van de inzet van het ik en zijn presentaties en Amerikaanse psychologen als McClelland bevelen een opvoeren van de behoefte aan prestaties ("achievement-need") aan als een middel ter verbetering van de economie der ontwikkelingslanden. Maar de zegeningen van dat actieve, alles regelende en beheersende ik, moeten toch wel kritisch worden gezien. Er zijn andere machten in ons waarmee voorzichtig en eerbiedig moet worden omgegaan, en waarnaar men moet luisteren, die men moet volgen. Freud, die naar zijn eigen zeggen de mensheid weer heeft geleerd dat zij niet alleen geest maar ook driften heeft, gaf als doel van een geslaagde therapie: "Wo Es war soll ich werden". Maar die drift-krachten moeten ook onder een soepele regie van het ik vrij kunnen blijven stromen! (Freud zou de laatste zijn dat te ontkennen). Het ik moet in afwisseling met het actieve handelen ook tot rust kunnen komen en zich overgeven: aan de eigen gevoelens en driftmachten (Es), aan de andere kant, aan de onzekerheid van de toekomst, aan het Transcendente, aan wat de gelovige de Voorzienigheid noemt. En daar liggen voor veel mensen grote moeilijkheden. Iets doen ter verbetering van ons zelf, oefenen, praktiseren, dat willen we desnoods nog wel, maar afwachten, geloven, vertrouwen, "niets doen", dat valt veel zwaarder. Men zou dat ik-krimp kunnen noemen, een behoefte tot handhaving van het eigen ik, die continu actieve gerichtheid, doelbewust streven en spanning veroorzaakt. Die behoefte wordt ons opgedrongen door een opvoeding en vooral door een milieu dat onophoudelijk onze ambities stimuleert. Wij moeten immers meekomen, vooruitgaan, meer verdienen en bewondering afdwingen. Die spanning en die krimp vertalen zich ook in het lichaam en vooral in de spieren van schouder en nek. Zij wijzen op een ik dat zich heeft geïsoleerd van de oerkrachten die men eerder op zich moet laten afkomen dan pogen erover te bevelen. De hoge schouderademhaling en spierspanning in die streek betekenen volgens Durkheim in zijn studie over het Japanse begrip hara (buik) dat een krampachtig ik alleen maar kan vasthouden en niet kan loslaten. En aan die kwaal lijden velen van ons. Het lijkt een cultuurziekte.

Pieter Mostert
basisvoorziening wijsbegeerte

Programmaoverzicht

Donderdag 20 november:
Oosterse filosofie, een algemene inleiding
F. Boenders, programmaleider BRT-Radio Brussel

Donderdag 27 november:
Chinees wijsbegeerte (Taoïsme en Confucius)
Dr. B.J. Mansvelt-Beck, Rijksuniversiteit Leiden

Donderdag 4 december:
Boeddhisme
Prof.dr. T. Vetter, Rijksuniversiteit Leiden

Donderdag 11 december:
Hindoeïsme
Prof.dr. G. Chemparathy, Rijksuniversiteit Utrecht

Donderdag 18 december:
Japanse wijsbegeerte (Zen)
Prof.dr. F. Vos, emeritus hoogleraar Rijksuniversiteit Leiden

Aanvang: 20.00 uur
Plaats: Aula Hoofgebouw

Tentoonstelling Stadsacademie

Bij gelegenheid van het 60-jarig bestaan van de Stadsacademie voor Toegepaste Kunsten te Maastricht organiseert het Studium Generale een tweetal tentoonstellingen in de gangen van de Universiteitsbibliotheek aan de

Ezelmarkt (voormalig Bonnefontenmuseum). Twee afdelingen in de toegepaste kunsten, namelijk publiciteitsvormgeving en architectonische vormgeving, worden in de gelegenheid gesteld

zich aan een breed publiek te presenteren. Over de exacte invulling van beide tentoonstellingen bestaat op dit moment nog geen zekerheid. Het is de bedoeling dat beide tentoonstellingen in de vorm van

een studieopdracht worden uitgewerkt. De opening van de tentoonstelling vindt plaats op vrijdag 31 oktober om 20.00 uur in de Universiteitsbibliotheek. De tentoonstelling eindigt op vrijdag 19 december.

Voor and :
DL
Variat
Tot nu
driejar
leiding
schapp
versite
voor a
een a
(waarc
tensch
teit),
het ku
jaar e
deuse-
Men g
studee
blici
varian
elk va
ruimse
eigen
De ma
functie
sfeer v
met e
Met p
bestre
en ed
theore
nog he
ke uni
als be
derwij
niewe
ruimte
ook o
acade
Overw
Voor
ving v
Initiat
Het z
RL, o
een f
laatste
een al
gewez
stuurli
organi
tektent
voor h

Voorsprong-Kunst- en cultuurwetenschappen op "Arts and Sciences"

DE SLAG OM DE TOEKOMST

"Als mensen bij me komen met gekke ideeën, ga ik daar altijd op in". Jacques Giesen, directeur van de Maastrichtse Toneelacademie, ziet wel wat in de plannen voor een samenwerkingsverband met de Rijksuniversiteit Limburg. Tenslotte was hij degene die het gehele Maastrichtse kunstonderwijs bij de universiteit had willen onderbrengen ("Dan hadden jullie in één klap 6000 studenten gehad!"). Weliswaar vooral om het schrikbeeld van een gedwongen fusie met een aantal HBO-instellingen voor te zijn, maar toch. De overname van het HBO door de universiteit was sowieso niet mogelijk, en de fusie tot een Rijkshogeschool Maastricht kan hij niet meer voorkomen; in augustus 1987 zullen de Toneelacademie, het Conservatorium, de Stadsacademie voor toegepaste kunsten, de Academie van Bouwkunst (bij elkaar het zogenaamde kunst-HBO) samen met de gemeentelijke Pedagogische Academie en de HBO-J (Jeugd- en jongerenwerk) een geheel vormen. Vooral het samengaan met die laatste twee is Giesen een doorn in het oog. Enige inhoudelijke verwantschap met deze instellingen heeft hij nog niet kunnen ontwaren. Maar als er dan toch zo nodig onder dwang geïntegreerd moet worden, zoals "de politiek" heeft bepaald, dan moet je er maar het beste van maken. Daarentegen is een plannetje vanuit de universiteit om samen iets aan kunst- en cultuurwetenschappen te gaan doen alleen al aantrekkelijk omdat de vrijwilligheid hier voorop staat. En het biedt in principe de mogelijkheid om het niveau van de opleiding te verhogen. Toch is Giesen op dat laatste nog niet helemaal gerust. De "Initiatiefnota Kunst- en Cultuurwetenschappen" die onlangs bij de faculteit der Algemene Wetenschappen is verschenen, geeft nog weinig uitsluitsel over de vraag hoe die samenwerking er inhoudelijk uit gaat zien.

Varianten

Tot nu toe behelzen de plannen een driejarige postpropaedeutische opleiding Kunst- en cultuurwetenschappen aan de Maastrichtse universiteit. Deze zal toegankelijk zijn voor academische studenten met een alfa- of gamma-propaedeutische (waaronder studenten Cultuurwetenschappen aan de Open Universiteit), en voor HBO-studenten uit het kunstonderwijs die na het eerste jaar en extra cursussen een propaedeutische-examen hebben afgelegd.

Men gaat vooralsnog uit van drie afstudeervarianten: management, publicistiek en een meer theoretische variant. Naast minimum-eisen voor elk van deze richtingen zullen er ruimschoots mogelijkheden zijn om eigen pakketten samen te stellen.

De managementvariant leidt op tot functies in de beheers- en beleidsstroom van allerlei instellingen die iets met cultuur hebben uit te staan.

Met 'publicistiek' wordt een terrein bestreken dat reikt van voorlichting en educatie tot kunstcritiek. De theoretische variant tenslotte "heeft nog het meeste weg van een klassieke universitaire opleiding", waarbij als beroepsperspectief aan het onderwijs wordt gedacht. Omdat de nieuwe Wet op het HBO meer ruimte voor onderzoek schept, is ook op dat vlak aansluiting bij de academische traditie beoogd.

Overzicht

Voor de organisatorische vormgeving van dit alles onderscheidt de Initiatiefnota drie mogelijkheden. Het zwaartepunt ligt ofwel bij de RL, ofwel bij het HBO, ofwel bij een gezamenlijke Stichting. De laatste mogelijkheid wordt al meteen als niet realistisch van de hand gewezen: te ingewikkeld, zowel bestuurlijk als juridisch. Als het HBO organisatorisch de leiding krijgt betekent dat dat er geen "pendant" voor het Kunst-HBO in het weten-

schappelijk onderwijs ontstaat." Dus exit variant 2, want dat was nu juist de bedoeling. Blijft over de eerste mogelijkheid: de universiteit zal het organisatorische kader voor de nieuwe afstudeerrichting gaan leveren. Ze wordt zowel penvoerder als plaats waar het onderwijs wordt gegeven. Wat vinden de HBO-instellingen daar nu van? Het riekt toch enigszins naar de oude academische arrogantie van universiteit jegens beroepsopleiding. "Ik heb daar geen moeite mee", beweert Hans Besselink, directeur van het Conservatorium. Giesen van de Toneelacademie valt hem bij: "Als de universiteit geld en mankracht tot haar beschikking heeft, vind ik het prima wanneer het zo loopt. Wij kunnen op dit moment toch niet veel uitrichten, zeker niet nu we in die moeizame fase van de HBO-fusie zitten".

Maar zowel de directeur van de Stadsacademie, Van Tiggelen, als die van de Academie van Bouwkunst, Mertens, tonen wat meer reserve. Van Tiggelen: "Een overzicht van de universiteit, daar ben ik extra gevoelig op; je moet deze dingen niet helemaal incorporeren in het wetenschappelijk onderwijs". En Mertens: "We moeten natuurlijk wel ons eigen smoel kunnen handhaven, en het moet zeker geen eenrichtingsverkeer gaan worden". Als richtsnoer gelden voor hem de ontwikkelingen in Rotterdam en Amsterdam. In beide steden worden er afspraken gemaakt tussen de Academies van Bouwkunst en de universiteit, in Amsterdam de gemeentelijke. In de hoofdstad is men het verst gevorderd. Op 5 september is daar een samenwerkingsovereenkomst ondertekend tussen de Bouwkunstacademie en de Universiteit van Amsterdam (UvA). De Academie is opgetreden als vertegenwoordigster van de "Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten" in oprichting, het evenbeeld van de Maastrichtse Rijkshogeschool, zij het dat bij die laatste ook

Jacques Giesen krijgt het even benauwd tijdens een gesprek met minister Deetman (foto Frits Withershoven)

niet-kunstonderwijs is ondergebracht. In een brief aan de AW-faculteit wijst directeur Mertens uitdrukkelijk op deze randstedelijke voorbeelden. Zo zal de Amsterdamse Bouwkunstacademie dit studiejaar al een voordracht doen voor het vestigen van vier bijzondere leerstoelen bij de Faculteit der Letteren van de UvA, onder verantwoordelijkheid van de Hoogleraar "Geschiedenis van de bouwkunst". Mertens' reserve bij de Maastrichtse plannen heeft alles te maken met de achterstand van de RL: in Amsterdam en Rotterdam gaat men samenwerken met gevestigde faculteiten, terwijl hier nog alles van de grond moet komen. Ook bij het

Conservatorium houdt men nog een slag om de arm. Directeur Besselink: "Kijk, wij zijn nationaal, maar ook internationaal een instituut met een uitstekende reputatie. Als we dan gaan samenwerken moet het resultaat wel van bijzondere kwaliteit zijn, anders hoeven we er niet aan te beginnen. En dat betekent dat we toch een stevige vinger in de pap willen hebben als het gaat om de inhoudelijke uitwerking van de plannen." Wat dat betreft vindt ook Jacques Giesen dat de RL zich nog moet bewijzen: een echte uitstraling, een culturele identiteit, is er nog niet. Hij erkent dat de huidige voorstellen een belangrijke stap in de goede richting zijn. "Maar dan nog moeten we kijken hoe de onderwijsprogramma's eruit gaan zien. Want wat moeten die mensen die zo'n opleiding gaan volgen nu eigenlijk worden? Als je zo'n management- of publicistiekvariant hebt gedaan, wat ben je dan? Ik pleit ervoor -maar dat zal wel aan mijn HBO-invalshoek liggen- dat de beroepsgroepen wat helderder worden omschreven."

Open Universiteit

Naast de HBO-instituten is er nog een instelling waarmee door de initiatiefnemers een vorm van samenwerking wordt beoogd, en dat is de Open Universiteit (OU) in Heerlen. Het leerstofgebied Cultuurwetenschappen zou, wanneer eenmaal in januari 1988 propaedeutische certificaten mogen worden uitgereikt, een goede vooropleiding bieden voor een vervolgstudie aan de RL. Hans van den Bergh, hoogleraar Cultuurwetenschappen aan de OU, ziet nog meer voordelen. Zo hoopt hij op sa-

Maar heerst er binnen de universiteit een zelfde geestdrift? Mertens van de Bouwkunstacademie heeft er zo zijn twijfels over. Aan de faculteit der Algemene Wetenschappen zal het in ieder geval niet liggen. Daar omringt men het initiatief van de eigen medewerkers met alle mogelijke zorg, vastbesloten om het geesteskind ook in eigen beheer groot te brengen. Zo is er al geld gereserveerd om "één of twee" medewerkers in te huren die de plannen verder uit kunnen werken. Steun op universitair niveau is er in die zin, dat het eerste concept van de initiatiefnota door de Werkgroep 6000 in grote lijnen werd overgenomen.

Tegen de definitieve nota wordt evenmin weinig oppositie verwacht. De Werkgroep 6000, bedoeld om nieuwe initiatieven te ontwikkelen die de RL in 1990 aan 6000 studenten kunnen helpen, zal de nota deze week bespreken.

Naast "Kunst- en cultuurwetenschappen" ligt er nog steeds het wat oudere plan om een studierichting "Liberal Arts" te ontwikkelen. Sinds Leo Vroman en zijn vrouw als gepatenteerde adviseurs op dit terrein in het najaar van 1985 een bliksembezoek aan Maastricht brachten, is daar echter weinig meer over vernomen. Toch zijn de plannen niet van de baan. Nu het echtpaar Vroman aan de kant is geschoven heeft men op aandringen van rector magnificus prof. dr. F. Bonke opnieuw een echtpaar van over de oceaan aangetrokken. Voor een slordige f30.000 zal het stel, afkomstig van de Canadese McMaster University, in dit studiejaar alles bij elkaar ongeveer een maand in Maastricht verblijven. In april 1987 moet er dan een rapportage op tafel liggen, liefst in de vorm van een concreet plan. In de Werkgroep 6000 is bezwaar geuit tegen de term Liberal Arts. Zij zou de lading van de beoogde studierichting niet dekken. De benaming "Arts and Sciences" acht men beter, omdat daaronder ook exacte vakken kunnen worden begrepen. In hoeverre deze "Arts and Sciences" en "Kunst- en cultuurwetenschappen" elkaar op het vlak der humaniora zullen overlappen staat nog te bezien. Voorlopig heeft men bij Algemene Wetenschappen niet zo'n hoge pet op van de ideeën die tot nu toe hebben gecirculeerd. Tot concrete plannen hebben ze nog nooit geleid, zo is de mening.

Optimistisch

Terug naar de politieke realiteit. Wat doet de initiatiefnemers geloven in ministeriële goedkeuring van alle ambitieuze voornemens? Al is de RL dan een groei-universiteit, dat wil natuurlijk nog niet zeggen dat in Maastricht opgericht zou kunnen worden wat elders wordt afgebroken. De jongste bezuinigingsvoorstellen voorzien in de afschaffing van "het equivalent van de onderwijscapaciteit van twee faculteiten letteren". Bij Algemene Wetenschappen is men niettemin optimistisch. Ten eerste gaat het hier niet om een nieuwe Letterenfaculteit, maar om een studierichting die veel beroepsgericht zal zijn. Bovendien sluiten de plannen aan op het beleid van de minister: fusie van HBO-instellingen; versterking van het onderzoek bij het HBO, en vooral natuurlijk de samenwerking van het HBO met het WO. En als dat nog niet genoeg mocht blijken stelt men zijn hoop op de nieuwe hoogste ambtenaar voor het HBO op het ministerie: Peter de Rooij, binnenkort ex-hoofd van de dienst POB van deze universiteit en als lid van de Werkgroep 6000 een enthousiast voorstander van Kunst- en cultuurwetenschappen.

Wammes Bos

Liberal Arts

Gematigd enthousiasme dus bij de toekomstige partners in het project.

RECHTSWINKEL TREKT WEINIG STUDENTEN

Studenten tonen weinig belangstelling het werk van de Maastrichtse Rechtswinkel. Onder de medewerkers van de juridische faculteit is de animo groter. Dit blijkt uit het onlangs verschenen jaarverslag van deze stichting over de periode 1982-1986.

De Maastrichtse rechtswinkel is opgericht in 1973. In april 1985 zijn de sprekers van maandag- en donderdagavond teruggebracht naar alleen de donderdagavond, mede door een gebrek aan vrijwilligers. Maar weinig studenten grijpen de kans aan om bij de rechtswinkel praktijkervaring op te doen. De rechtswinkel neemt trouwens geen eerste- en tweedejaars studenten aan, omdat die onvoldoende gekwalificeerd zijn. Anneke van Monfort, de enige beroepskracht van de rechtswinkel, wil geen studenten werven door een systeem waarbij werken in een rechtswinkel studiepunten oplevert, zoals bijvoorbeeld in Tilburg het geval is. Dit zou de motivatie van de medewerkers niet ten goede komen. Sinds de invoering van het wekelijks spreekuur is er volgens haar bovendien geen gebrek meer aan medewerkers. Overigens blijkt uit

het jaarverslag dat er door de komst van de universiteit een toename is van het aantal hulpvragen over huurproblemen. Veel kamerbewoners hebben onenigheid met hun verhuurder.

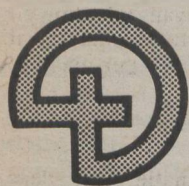
Vanuit de juridische faculteit zijn er momenteel plannen voor het opzetten van een eigen juridische 'kliniek' naar het voorbeeld van de Amerikaanse 'legal aid clinics'; een bureau waar studenten een training krijgen in het omgaan met cliënten en het oplossen van relatief eenvoudige juridische problemen. Volgens dekaan Flinterman van de juridische faculteit zullen vijf advocaten het bureau mede gaan runnen en ligt het in de bedoeling dat er te zijner tijd daadwerkelijke hulpactiviteiten op gang komen.

Emely Nobis

Nieuwstraat 9, 6211 CR Maastricht
Tel. 043-210825

De BOEKHANDEL waar je wat aan hebt.

leenarts medibanda b.v.

lid "Orthobanda"

wycker brugstraat 12 - 6221 EC maastricht - telefoon 043-210349

- Detailhandel en groothandel in medische instrumenten en apparatuur.
- Ruime sortering in showroom.
- Speciale tarieven voor studenten.

Dief

Er blijkt een onverwacht verband te bestaan tussen winkeldiefstal en het parkeren op de Rotterdamse universiteitsterreinen. Voor dat laatste heeft men sinds kort een pasje nodig, een sensorkaartje dat de slagbomen van de parking doet opengaan. De bezitter van zo'n kaartje loopt echter de kans genadeloos als dief te worden opgepakt. De anti-diefstalvoorzieningen van zaken als C&A blijken namelijk bijzonder gevoelig voor de pasjes. Gevolg: gillende sirenes, toesnellende bewakers en panikerende winkelbediendes. De onderzoeker is in een klap veranderd in een ordinaire dief. Of een echte winkeldief met zijn gestolen handelswaar nu ook automatisch wordt toegelaten tot het parkeerterrein van de universiteit, is niet duidelijk. (Quod Novum)

Schoolstrijd

Rond het jaar 2000 zal Nederland een overwegend humanistisch gekleurde levens- en wereldbeschouwing kennen. Het onderwijs zal geïntegreerd zijn van een brede doelstelling uitgaan. Dat voorspelt althans prof. dr. N. Dodde, buitengewoon hoogleraar in de geschiedenis van het onderwijs in Utrecht. De integratie van de verschillende onderwijsvormen zal volgens Dodde leiden tot het verdwijnen van het verschil tussen bijzonder en openbaar onderwijs. Voor die tijd zal waarschijnlijk de schoolstrijd nog een keer opleven. "Een heilloze weg en een nutteloze strijd", zegt Dodde, want "een onderwijskundige rechtvaardiging van de schoolstrijd ontbreekt". (Ad Valvas)

Fopspeen

Volgens Laurens van der Maesen is de hele Maastrichtse basisfilosofie achteraf een grote fopspeen gebleken. Hij schrijft dat een zojuist verschenen werkje getiteld 'De jongste Medische Faculteit ter vernieuwing van de gezondheidszorg te Maastricht'. Het plan heeft zelfs nooit enige kans gehad. Van der Maesen wijst dat voor het overgrote deel aan de handhavers van de traditie die in Maastricht ruim baan hadden met hun strijd voor een traditionele faculteit inclusief een nieuw groot ziekenhuis. (VN)

Grootste skigebied van Europa
PORTES DU SOLEIL

Ned. ski-auberge op de piste

7 dagen halfpension +
7 dagen liftpas **f 535,-**

Inl. 070 - 50 27 88

Studentenhuis „In de Fortuyn”

Boschstraat 97, links van de St. Matthiaskerk.

- ★ Aldaar zijn gevestigd het **R.K. Studentenpastoraat Maastricht** en de **R.K. Studentenvereniging Servatius**. Telefoon 043-211126. Secretariaat open: 9.30-12.30 uur.
- ★ In het studentenhuis zijn ingericht: een grote **conversatiezaal** met o.a. bar, TV en piano, een ruime **leeszaal-bibliotheek** (ook open voor vrije studie), een **kapel** voor meditatie en kleinere **ruimten** voor gespreksgroepen.
- ★ Het Studentenhuis biedt graag de **gehele dag gastvrijheid** aan alle studenten van Universiteit en HBO-instellingen, ongeacht hun levensovertuiging.
- ★ Elke zondagmorgen om 10.30 uur en donderdagavond om 19.30 uur is er een **Eucharistieviering** voor studenten. De studentepastor is de gehele week bereikbaar voor persoonlijke gesprekken.

Het Studentenhuis „In de Fortuyn” is een open huis

HONEYWELL FUTURIST COMPETITION

Hoe ziet uw wereld er over 25 jaar uit.

Voor studenten in Nederland.

Wat u kunt winnen:

- Hoofdprijs van f 2.000,-
- Voorts prijzen van f 1.500,-, f 1.000,- en f 500,-
- De winnaar ontvangt een uitnodiging voor het Honeywell Futurist Competition Banquet in Monaco.
- De winnaar maakt kans op een Honeywell beurs voor een jaar studie in de Verenigde Staten.

Hoe u kunt deelnemen:

- Schrijf een essay van maximaal 2000 woorden, waarin u de

belangrijkste technologische ontwikkelingen in de komende 25 jaar voorspelt op één van de volgende gebieden:

- energie
- informatiemanagerment
- lucht- en ruimtevaart
- beheersing van natuurlijke hulpbronnen en de milieubescherming
- produktie-automatisering
- technologie thuis
- technologie in de werksituatie.
- Bij de door u voorspelde ontwikkelingen dient u eveneens de economische en maatschappelijke consequenties aan te geven.

Wie kunnen deelnemen:

- Alle studenten die aan een Nederlandse universiteit of hogeschool een volledige studie volgen.

Sluitingsdatum:

- De sluitingsdatum voor inzending van uw essay is 1 december 1988. De prijswinnaars worden eind januari 1987 bekend gemaakt.

Meer informatie en deelnemersformulieren bij:

Honeywell b.v.

Public Relations
Esmé van Kempen
Postbus 9183
1006 AD Amsterdam
tel. 020-5103440.

Samen vinden wij de oplossing
Honeywell

BULLETIN

Universiteit

Algemeen

CvB stelt namen universiteitsgebouwen vast

Het College van Bestuur heeft de te naamstelling van een aantal gebouwen van de universiteit formeel vastgesteld. Nu onlangs nieuwe locaties aan het bestand van de RL zijn toegevoegd vond het College zo'n besluit gewenst ter voorkoming van allerlei wildgroei in benamingen en afkortingen. Voor het merendeel van de panden blijft de bestaande benaming gehandhaafd. Belangrijkste wijziging is dat het huidige hoofdgebouw voortaan zal worden aangeduid met de naam "Jezuïetenklooster"(J). Dit gebouw is bij de Maastrichtse bevolking nog steeds onder deze naam bekend.

Het pand Tongersestraat 47 zal "Nevenhuis"(Nc) gaan heten, naar de Maastrichtse graanhandelaar Neven die daar in de buurt woonde.

Het gebouw "Bondefanten"(B) blijft zo heten, zonder toevoegingen als -klooster of -complex.

Ook de "Nieuwenhof"(Ni), het "Van Kleefcentrum"(K), het "Elisabethhuis"(E), het (gebouw) "Carre"(C) en het "Biomedisch Centrum"(BMC) houden hun huidige naam. Het voormalige provinciehuis blijft aangeduid als "Oud-Gouvernement" (OG).

Nog geen geschikte namen zijn gevonden voor het ZZL-pand, het Groene Kruisgebouw en de nieuwbouw op Randwyck voor FdG/FdGW. Creatieve ideeën daarvoor zijn welkom.

Ieder wordt verzocht voortaan deze namen aan te houden.

(CvB 9 september '86)

Voorwaardelijke financiering

Het College van Bestuur is accoord gegaan met het toezenden aan het departement van de in de vijfde tranche positief beoordeelde Voorwaardelijke Financieringsprogramma's "Psychologische en hersendysfuncties bij veroudering"(FdG), "Technologische ontwikkeling en innovatie"(FdEW) en "De rechten van de mens"(FdR). Tevens heeft het College besloten de voorgelegde notitie inzake de voortgang van de voorwaardelijke financiering aan de faculteiten om advies voor te leggen. Begin oktober zal het College bilateraal overleg voeren met elke faculteit afzonderlijk waarin o.a. nagegaan zal worden op welke wijze de boventallige VF-programma's gefinancierd kunnen worden na 1 januari 1988.

(CvB 2 september '86)

Bevoegdverklaringen bijzondere leerstoel

Bij Koninklijk Besluit van 1 augustus 1986 is de SWOL bevoegd verklaard bij de FdR een bijzondere leerstoel te vestigen op het vakgebied van de rechtsgeschiedenis.

Eveneens bij Koninklijk Besluit van 1 augustus 1986 is de Nederlandse Vereniging voor Rheumabestrijding te Den Haag bevoegd verklaard bij de FdG een bijzondere leerstoel op het vakgebied van de reumatologie te vestigen.

URaad accoord met Beleids- en Formatieplan FdG 1991

De Universiteitsraad is accoord gegaan met het "Beleids- en Formatieplan 1991" van de Faculteit der Geneeskunde. De raad toonde zich verheugd dat dit plan eindelijk beschikbaar is en toonde

begrip voor de moeilijkheden die de faculteit bij het opstellen ervan heeft ondervonden.

Van verscheidene zijden werd opgemerkt dat het plan een te optimistisch beeld biedt van de beschikbare middelen. Volgens het voorliggende plan moet alles groeien of minstens gelijk blijven. Welke instrumenten denkt de faculteit te hanteren om te snoeien, als de financiering geen gelijke tred zou houden met de planning, zo vroeg een aantal leden zich af. De Raad heeft dan ook aan de FdG gevraagd bij volgende begrotingen aan te geven of de in dit plan gekozen benadering nog steeds geldt en zo niet, welke prioriteiten dan worden gekozen. Ook wil de Raad meer inzicht hebben in de consequenties van de omzetting van een aantal researchplaatsen in aio-plaatsen.

De Raad vraagt de faculteit in januari 1987 meer duidelijkheid te bieden over de organisatorische en personele consequenties van het plan.

Tenslotte heeft de Raad geconstateerd dat het plan veel aandacht schenkt aan het onderzoek en betrekkelijk weinig aan onderwijs en gezondheidszorg. (URaad 11 september '86)

URaad betreurt schenden vertrouwelijkheid

De URaad heeft in besloten zitting overlegd over het verloop van de benoeming van een Kroonlid voor het College van Bestuur. De Raad betreurt het dat hierover gegevens in de openbaarheid zijn gekomen. Er komt een commissie die o.a. voorstellen zal doen voor betere spelregels voor het waarborgen van de vertrouwelijkheid.

De Raad heeft de vertrouwenscommissie gevraagd door te gaan met de lopende procedure.

(URaad 11 september '86)

Benoeemingen door URaad

De Universiteitsraad heeft een aantal van zijn commissies aangevuld met nieuwe studentleden. De volgende benoemingen zijn gedaan:

presidium: R. Peters; vertrouwenscommissie: P. Hilderink; commissie algemene zaken: N. Dekkers en L. Nijzink; commissie studentenvoorzieningen: M. Laning en L. Terzano; commissie OW&MD: R. Peters en E. van Rijswijk (niet raadslid); commissie personeelsbeleid: M. Laning en L. Terzano; commissie planning en begroting: P. Hilderink en N. Dekkers.

N. Dekkers is vanuit de URaad benoemd tot lid van de werkgroep 6000. R. Peters en M. Laning worden namens de RL als lid/plaatsvervangend lid afgevaardigd in de studentenadviescommissie van de VSNU.

(URaad 11 september '86)

P. van der Hijden verlaat griffie URaad

De Universiteitsraad heeft met woorden van dank en waardering afscheid genomen van de adjunct-griffier Peter van der Hijden. Hij behoort tot het eerste cohort afstudeerders van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid en hij zal voortaan in deze faculteit werkzaam zijn.

(URaad 11 september '86)

Vergaderrooster URaad vastgesteld

Het vergaderrooster van de Universiteitsraad is voor 1986/1987 vastgesteld als volgt: 9 oktober, 30 oktober, 20 november, 18 december, 29 januari, 26 februari, 26 maart, 23 april, 21 mei en 25 juni. Als reservedatum wordt aangehouden 27 augustus.

(URaad 11 september '86)

Afscheidscollege prof. Wim Brouwer

Dr. W. Brouwer, hoogleraar Huisarts-geneeskunde, geeft op dinsdag 23 september om 15.30 uur in de Stadsschouw-

burg een afscheidscollege: "Vallen en opstaan". De afscheidsceremonie begint om 17.30 uur.

J. Ruyl tijdelijk waarnemend hoofd DIV
J. Ruyl is benoemd tot tijdelijk waarnemend hoofd van de Dienst Informatieverwerking (DIV), voor de periode tot een meer permanente regeling voor het (waarnemend) hoofdschap zal zijn getroffen.

De benoeming hangt samen met het feit dat het voormalige hoofd van de DIV een functie heeft aanvaard als coördinator informatisering bij de Faculteit der Algemene Wetenschappen.

Financiële ondersteuning

Aanvragen voor financiële ondersteuning voor activiteiten op het gebied van de gezondheidswetenschappen kunnen worden ingediend bij de Catharina Pijlsstichting. De aanvragen dienen de volgende gegevens te bevatten:

1. een omschrijving van de aard van de activiteit waarvoor subsidie wordt gevraagd, met vermelding van:
  - tijd en plaats waarop deze activiteit zal plaatsvinden
  - het belang van de activiteit voor betroukkene(n) dan wel voor faculteit of universiteit
  - het aantal personen dat deelneemt aan de activiteit;
2. een kostenberekening, waarbij tevens moet worden aangegeven (in het geval van medewerkers)
  - de reden waarom de capaciteitsgroep de kosten niet (volledig dan wel gedeeltelijk) kan dragen, c.q. wat de eigen bijdrage van de capaciteitsgroep is
  - de bijdrage die de aanvrager zelf voor zijn rekening kan nemen

- de instellingen of instanties waarvan eveneens voor dezelfde activiteit subsidie is of wordt gevraagd, c.q. die reeds een bijdrage hebben toegevoegd.

3. bankrekening- of postgironummer waarop, bij positieve beslissing, het toegekende bedrag kan worden overgemaakt.

Aanvragen moeten worden gericht aan het bestuur van de Catharina Pijlsstichting en worden ingediend bij de secretaris van de Faculteit der Gezondheidswetenschappen van de RL. Deze is tevens secretaris van de Raad van Advies die het stichtingsbestuur terzijde staat voor wat de inhoudelijke beoordeling van de aanvragen betreft. Aanvragen moeten worden ingediend voor 01-01-1987.

Leergang ontwikkelingsproblematiek

Het Bureau Buitenland heeft informatie over de leergang ontwikkelingsproblematiek 1986 van de Rijksuniversiteit Groningen. Twaalf colleges over ontwikkelingsvraagstukken belicht vanuit een aantal wetenschappelijke disciplines, van 29 september tot en met 8 december 1986 op maandagen van 16.00 tot 18.00 uur.

Voor de leergang is een appendix uitgegeven bij de syllabus van de leergang 1985. Hierin staat achtergrondinformatie voor de lezingen. Bij de colleges wordt deze achtergrondinformatie bekend verondersteld. Het lezen van de syllabus en de appendix dient mede als voorbereiding voor de discussie na de pauzes. Zij zijn, vanaf half september, verkrijgbaar bij de informatiewinkel in de hal van het academiegebouw te Groningen. De kosten voor de syllabus en de appendix zijn resp. f 5,- en f 2,50.

Deze rubriek "Bulletin" wordt verzorgd door de dienst Voorlichting. Officiële mededelingen en interessante berichten voor de universitaire kring kunnen, getypt op speciale kopijbladen, ter opname aangeboden worden bij het secretariaat van Voorlichting. Dit kopijpapier is bij het secretariaat voorradig, Jezuïetenklooster kamer 310. Mededelingen en berichten moeten **UITERLIJK OP VRIJDAG VOOR 12 UUR** schriftelijk ingeleverd worden ten behoeve van het nummer van Observant dat de week daarop verschijnt. De dienst Voorlichting behoudt zich het recht voor berichten in te korten, te wijzigen of niet meteen op te nemen. Voor de redactie van deze mededelingenrubriek "Bulletin" is een nieuwe medewerker per 1 september in tijdelijke dienst aangenomen. Dat is Frank Speet. Hij is te vinden bij de dienst Voorlichting, kamer 310 in het Jezuïetenklooster. Bij hem kunt u terecht voor het inleveren van kopij en voor inlichtingen (toestel 313).

Meer informatie bij: Hans-Paul Klijsma, coordinator werkgroep ontwikkelingsvraagstukken, Bureau Buitenland, Academiegebouw, kamer 234, Broerstraat 5, Postbus 72, 9700 AB Groningen. Tel. 050-635422.

Interne vacature nr. 155

De dienst Personele Zaken verzorgt onder meer de personeels- en salarisadministratie voor de medewerkers van de RL.

De verwerking geschiedt geautomatiseerd via het Rijks Computer Centrum. Een aantal medewerkers is belast met de uitvoering en controle.

In verband met de toegenomen werkzaamheden wordt gezocht naar een derde

Bestandsbeheerder Personeels- en salarisadministratie (m/v)

in tijdelijke dienst tot 1 januari 1988 met een werktijdsfactor van 0.9 fte.

Taken

- beheer van een gedeelte van het RL-bestand met betrekking tot de personeels- en salarisadministratie
- toepassing en administratieve uitvoering van de diverse rechtspositieregeling
- verwerking van mutatieopdrachten
- registratie en actualisering van personele, salariele en financiële gegevens
- contacten met externe instanties (o.a. Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, Belastingdienst en Bedrijfsvereniging).

Vereist

- MEAO (administratieve richting) of HAVO en MBA
- enige jaren ervaring met geautomatiseerde personeels- en salarisadministratie of financiële administratie.

Arbeidsvoorwaarden

aanstelling geschiedt in tijdelijke dienst tot 1 januari 1988.

Salariëring, afhankelijk van leeftijd, opleiding en ervaring maximaal f 2.960,00 bruto per maand.

Inlichtingen over deze functie kunnen worden ingewonnen bij de heer A. Scaf, tst. 334.

Schriftelijke sollicitaties, onder duidelijke vermelding van het vacaturnummer op brief en envelop binnen 10 dagen te richten aan de dienst Personele Zaken.

Interne vakature nr. 156

De studierichting Gezondheidswetenschappen is een van de vier studierichtingen van de jongste universiteit van Nederland.

Gezondheidswetenschappen in Maastricht is een groeiende faculteit met zeven afstudeerrichtingen, t.w. Beleid en Beheer van gezondheidszorgvoorzieningen, Bewegingswetenschappen, Biologische Gezondheidskunde, Filosofie en Theorie der Gezondheidswetenschappen, Geestelijke Gezondheidskunde, Gezondheidsvoorlichting en Opvoeding, en Verplegingswetenschap. Er zijn momenteel 900 studenten en 200 medewerkers. Binnen deze faculteit heeft het bureau Post Hoger Onderwijs Gezondheidswetenschappen de taak om na- en bijscholingsonderwijs op bovengenoemde vakgebieden te ontwikkelen en te ondersteunen. Tevens wordt het bureau ingeschakeld bij de organisatie van congressen, symposia en

seminars. Bovendien worden door de medewerkers van het bureau in toenemende mate werkzaamheden verricht op het terrein van de fakultaire public relations. Bij het bureau is thans een vakature voor een

medewerker (m/v)

Taken

- Het verrichten van beleids-ondersteunende werkzaamheden bij de verzorging van post hoger onderwijsactiviteiten - Opstellen van wervingsplannen voor deelnemers aan cursussen, congressen, symposia, etc.
- Het leveren van een bijdrage aan de marketing en public relations.

Functie-eisen

- Opleiding op H.B.O. of M.B.O.-niveau en enige jaren ervaring
- In teamverband en onder tijdsdruk kunnen werken
- Een commerciële en dienstverlenende instelling hebben
- Kennis van de Engelse taal strekt tot aanbeveling.

Salaris

Afhankelijk van opleiding en ervaring tot maximaal f 3.601,00 bruto per maand.

Inlichtingen

Meer informatie over deze functie is te verkrijgen bij het hoofd van het bureau Post Hoger Onderwijs Gezondheidswetenschappen, mw. drs. F. Hein, tel. 043-888234.

Schriftelijke sollicitaties, onder duidelijke vermelding van het vacaturnummer op brief en envelop binnen 10 dagen te richten aan de dienst Personele Zaken.

BULLETIN

Verschenen: "Neem nou...Maastricht" editie '86

De tweede editie van "Neem nou...Maastricht", een boekje vol informatie voor aspirantstudenten, is klaar. In deze 64 pagina's tellende brochure staan gegevens over stad en universiteit, die vooral voor de studiekeizer van belang zijn, voorts algemene studie-inlichtingen en beknopte inhoudelijke en programma-informatie over de vier studierichtingen aan de Rijksuniversiteit Limburg.

Het boekje is vooral gemaakt ter verspreiding onder deelnemers aan de voorlichtingsdagen die in november aan de RL worden gehouden. Daarnaast wordt het samen met de onderwijsbrochures meegestuurd aanieder die schriftelijke informatie aanvraagt over studiemogelijkheden aan de RL. Geïnteresseerde medewerkers en studenten kunnen een exemplaar afhalen bij het secretariaat van de Dienst Voorlichting, kamer 310, Jezuiten klooster.

Universiteitsorkest zoekt leden

Het universiteitsorkest van de RL zit dringend verlegen om nieuwe leden. Er wordt vooral gezocht naar strijkers (viool, altviool en cello) en naar een fagottist(e). Het orkest bestaat uit studenten en medewerkers van RL en ziekenhuis en uit andere amateurmusici uit stad en omvallen. De wekelijkse repetitie is op maandagavond. Er wordt als regel twee maal per jaar een concert gegeven. Belangstellenden kunnen 's avonds contact opnemen met Pauline Hoenderdaal tel. 043-643091 en overdag met Jan Sommer in het BMC, toestel 495.

Beurs

De Rotary Foundation stelt ieder jaar een beurs beschikbaar voor een jaar studie aan universiteit, conservatorium e.d. in het buitenland. Deze beurs dekt de volledige reis-, verblijf- en studiekosten voor een jaar. In oktober zullen de selecties plaatsvinden voor uitzending van kandidaten voor het studiejaar 1987/1988. Voorwaarden waaraan men moet voldoen en aanmeldingsformulieren ten behoeve van deze beurs zijn op te vragen bij de secretaris van de Rotary Foundation-commissie ir. B.L. Cats, postbus 281, 6400 AG Heerlen, telefoon 045-764660.

Vacature

De Gemeente Beek (L.) zoekt op korte termijn een bedrijfskundige (ir.m/v) voor haar bestuursbureau. Van deze bedrijfskundige wordt verwacht dat hij/zij een belangrijke bijdrage levert aan de proces- en beleidscoördinatie en in staat is (geïntegreerde) planningsystemen op te zetten, te bewaken en te evalueren. Tevens zal de betrokkene worden ingezet bij een aantal bijzondere projecten (automatisering, luchthavenontwikkeling en werkgelegenheidsbevordering). Inlichtingen: afdeling Personeel en Organisatie Gemeente Beek; tel. 04402-89222.

Uitstapje kinderen

Op woensdag 15 oktober wordt voor alle kinderen van medewerkers en studenten een uitstapje georganiseerd naar de Efteling. Dit wordt mogelijk gemaakt door de samenwerking van studentenvereniging KOKO, de personeelsvereniging van de RL en de lustrumcommissie van de RL. KOKO viert namelijk dit jaar haar tweede lustrum en wil dit feit ook vieren met de medewerkers. Het gaat om kinderen in de leeftijds categorie van 5 tot en met 12 jaar. Per vijf kinderen gaat er een begeleider mee (een enthousiast KOKO-lid). In uitzonderlijke gevallen kan ook een ouder mee. Men vertrekt 's ochtends om 9.00 uur en is 's avonds om ongeveer 18.00

uur weer thuis. De kosten voor dit alles zijn f 15,- per kind, waarbij de busreis, de toegang tot de Efteling, de lunch, versnaperingen en een verrassing inbegrepen zijn.

Voor informatie en inschrijving kunt u bellen naar Wiesette tel. 252216 of naar Caroline tel. 622380.

Septembertour '86

Van 24 tot en met 27 september wordt de 9e Steptour door Nederland gehouden. Het steppen in wedstrijdvorm begon als studentengrap, maar groeide al snel uit tot een sport, die door velen werd en wordt bedreven. In 1977 werd door een studentenvereniging uit Wageningen de eerste ronde van Nederland op de step georganiseerd. In de daarop volgende jaren werd de organisatie steeds door een andere studentenvereniging verzorgd. In 1986 is het een groepje studenten uit Maastricht dat zich belast met de organisatie. Speciaal hiervoor werd zelfs de Stichting Steptour door Nederland in het leven geroepen.

De Steptembertour '86, zoals deze step-ronde door Nederland heet, duurt vier dagen. De deelnemers zullen dagelijks twee etappes van gemiddeld 20 kilometer moeten afleggen. Op de laatste dag stept men van Valkenburg naar Maastricht. De steppers strijden om een toppositie in o.a. het algemeen klassement, het sprintklassement, het bergklassement en het ploegenklassement. Teams van maximaal 6 personen (waaronder minimaal 1 dame) kunnen zich opgeven bij Thei tel. 213264 of bij Caroline tel. 622380.

Verder wil de Stichting Steptour door Nederland hierbij nog een oproep doen aan de hele universitaire gemeenschap. Zorg dat je zaterdag 27 september tussen 16.30 en 17.30 uur op het Vrijthof bent. Dan kun je "live" meemaken wie de finale in Maastricht zal gaan winnen. De opbrengsten van de Steptembertour '86 komen ten goede aan de Stichting Handicap en Studie NSS. Deze stichting probeert de vaak moeilijke combinatie van het gehandicapt zijn en het volgen van gewoon (regulier) onderwijs te helpen verwezenlijken.

Activiteiten Circumflex

Maandag 22 september: video 20.00 uur: "Mast"
22.30 uur: "Mast"
Dinsdag 23 september: 19.00 uur mensa
Woensdag 24 september: 19.00 uur mensa
Donderdag 25 september: 19.00 uur mensa en welkomstavond voor nieuwe leden.
Studentenvereniging Circumflex, Brusseelsestraat 33.

Lift nodig?

Studentenvereniging Circumflex probeert te bemiddelen tussen automobilisten en lifters. Iedereen die een lift zoekt of plaats heeft in de auto kan bellen naar tel. 043-251088, elke werkdag tussen 12.30 en 13.30 en tussen 20.00 en 24.00 uur.
Circumflex aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid.

Studentenvereniging Agora

De vergaderingen van Agora beginnen weer. In plaats van iedere week, zoals afgelopen jaar, wordt er nu eens in de twee weken vergaderd. De vergaderingen vinden plaats op de eerste en de derde dinsdag van de maand om 13.30 uur in kamer 11 (Jezuiten klooster). De eerstkomende vergaderingen zijn op 7 en 21 oktober. Iedereen is hierbij van harte uitgenodigd.
Ben je nog geen lid, of heb je je lidmaatschap nog niet verlengd, kom dan op 23 of 30 september of op 7 oktober tussen 13.00 en 13.30 uur naar de Agora-kamer (11) om je op te geven of te betalen. Je kunt dan ook een stickertje afhalen.

Vrouwengeschiedenis

Het "Kontaktadres Landelijk Overleg Vrouwengeschiedenis" wil iedereen behulpzaam zijn, die probeert de geschiedenis van vrouwen op het spoor te komen. Men kan informatie geven over boeken, artikelen, voor scripties, werkstukken, spreekbeurten, etc. Het contactadres bemiddelt ook bij het zoeken naar sprekers voor themabijeenkomsten en projecten.

Voor informatie: maandag van 10.00 tot 16.00 uur tel. 020-244268 of KLOV, Keizersgracht 10, 1015 CN Amsterdam.

Politiek Café

Politiek Café in het kader van de Vredesweek.

Maandag 22 september a.s. organiseert het 'Politiek Café Maastricht' zijn eerste bijeenkomst van het seizoen '86 - '87. Deze eerste bijeenkomst wordt georganiseerd in het kader van de Vredesweek 1986 en zal plaatsvinden in het hoofgebouw van de Rijksuniversiteit Limburg, Tongersestraat 53, Maastricht. De aanvang is 20.00 uur in kamer 200.

De avond zal worden gevuld met 2 films omtrent het vredesvraagstuk en aansluitend een discussie hierover. Bij deze discussie zal o.a. het Maastrichts Vredes Platform vertegenwoordigd zijn. Op deze avond is iedereen welkom.

Contactadres: Ageeth Bijl tel. 043-211695.

Onderzoek

Promotie

Op vrijdag 19 september om 17.00 uur promoveert drs. G.H.M.I. Beusmans (capaciteitsgroep huisartsgeneeskunde). De titel van zijn proefschrift luidt: "Huisarts en Diagnostisch Centrum". Promotor is prof.dr.W. Brouwer.

Promotie

Drs.W.J. Dercksen zal op vrijdag 26 september om 16.00 uur zijn proefschrift getiteld "Industrialisatiepolitiek rondom de jaren vijftig" verdedigen. Promotores zijn prof.dr. W. Albeda en prof.dr. J. Wemelsfelder. Tot 1-8-1986 was W. Dercksen werkzaam bij de economische faculteit.

Symposium over medisch onderwijs

Promed, de studentenvertegenwoordiging aan de FdG van de Rijksuniversiteit Groningen organiseert op vrijdag 3 oktober een symposium met als thema "Gezondheidszorg en artsopleiding na 2000". Plaats van handeling: Biologisch Centrum in Haren. Kosten f 60,- (studenten f 15,-). Inlichtingen en inschrijving na 18.00 uur tel. 050-717827 of 050-718854 of postbus 1742 Groningen.

Seminar over vitamine C, het immuunsysteem en AIDS.

Op zaterdag 8 november organiseert de Survival Stichting een seminar. De vooraanstaande orthomoleculaire arts Robert F. Cathcart III spreekt dan over zijn behandeling van AIDS-patiënten met de vitamine C-therapie.

Plaats: Slot "Zeist", Zeist. Kosten f 150,- bij inschrijving voor 20-10 en daarna f 180,-. Inlichtingen en opgave: Survival Stichting, Antwoordnummer 6131, 1380 VB Weesp, tel. 02940-10923.

Studiedag

Op 24 oktober organiseert de N.F.W.O. Contactgroep Geschiedenis en Archeologie in samenwerking met het Archief en Bibliotheekwezen in België een studiedag over "Geschreven bronnen voor de materiële cultuur; factische bronnen (testamenten en staten van goed)". Sprekers zijn o.a. prof.dr. Ph. Godding (UCL) "Le testament dans les Pays-Bas meridionaux du 13e au 18e siècle" en dr. A.F.L. Gehlen "Staten van goed in de rechtspraak in de Noordelijke Nederlanden tijdens de 17e en 18e eeuw". De studiedag vindt plaats in de vergaderzaal van het Algemeen Rijksarchief te Brussel. Inlichtingen en inschrijvingen zijn verkrijgbaar bij A. Berkvens, kamer 1029c in de Nieuwenhof.

De Gids voor het aanvragen van Z.W.O.-steun 1987/1988 (44 pag.) is beschikbaar en wordt op aanvraag gratis toegestuurd aan afgestudeerden, zowel aan het wetenschappelijk onderwijs als het hoger beroepsonderwijs en andere beroepsopleidingen.

Bel 070-496671 of 496672 of schrijf naar Z.W.O., postbus 93138, 2509 AC 's-Gravenhage.

Sport

Informatie LV&S

- Er wordt gestart met een cursus acrobatische Kennismakingsles op dinsdag 23 september van 20.00 tot 21.20 uur. Plaats: H. v. Veldeke College, Aylvalaan. Kosten: f 20,- voor het hele jaar. Inschrijving via Bureau LV&S.
- RL-T-shirts in alle maten (kleuren: rood-wit, blauw-zwart), prijs f 20,- en RL-rugzakken (kleur: blauw), prijs f 17,- zijn verkrijgbaar bij het Bureau LV&S, kamer 006 Jezuiten klooster.
- Wijzigingen programmaboekje: Veldhockey. Tijd moet zijn: 20.30-22.30 uur.
- Volleybal maandag 19.00-20.00 uur moet zijn: kennismakingscursussen badminton/volleybal/basketbal. Er komt een extra kennismakingscursus volleybal/badminton: dinsdag op Vijverdal, 19.15-20.00 uur o.l.v. Wilmie Lanen. Inschrijving via Bureau LV&S.
- Verder is er een verandering van zaal: conditietraining maandag en yogacursus maandag vinden plaats in zaal Caberg I (hoek Celestastraat-Prestantstraat) i.p.v. Caberg II.
- De foto's van de lustrumspordag zijn te bezichtigen in het Trefcentrum, Jezuiten klooster. Bestellingen lopen via Bureau LV&S.

Geneeskunde

Onderwijs

Klappers keuze-onderwijs geneeskunde
Voor 2e, 3e en 4e jaarsstudenten FdG zijn de klappers keuze-onderwijs geneeskunde jaar 2,3 en 4 Oriënterende stages 1986/1987 beschikbaar in de week van 22 tot en met 26 september 1986. De uitreiking vindt plaats aan de balie van het Bureau Onderwijs FdG, dagelijks geopend van 11.30-12.30 uur.

Mw. G. van der Schoot, secretariaat Projectgroep Keuze-onderwijs zal aanwezig zijn om desgewenst informatie te verstrekken.

Gezondheids- wetenschappen

Onderzoek

Referereavond vakgroep

Verplegingswetenschap
Op dinsdag 23 september is er in de filmzaal, Jezuiten klooster een referere-avond van de vakgroep Verplegingswe-

tenschap. Tijd: 19.30-21.30 uur. De onderwerpen van deze avond zijn:

- Dhr. A. v.d. Arend: "Verpleegkundig-ethische implicaties van het WHO-programma "Health for all by the year 2000";
- Mw. R. Klop: "Verpleegkundige overdracht; bevoegdheid en aansprakelijkheid".

Nederlands recht

Algemeen

Bestuur FdR

De samenstelling van het Bestuur van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid is als volgt:
Th.C. van Boven, dekaan (vanaf 24 september)
A. Geers, plaatsvervangend dekaan
P. Wattel, wp-lid
C. Mattijssen, student-lid
D. Radder, student-lid.

Economie

Algemeen

Oproep

voor alle economie studenten
De Faculteit der Economische Wetenschappen heeft een aantal commissies die zich bezighouden met bepaalde specifieke facultaire aangelegenheden die de Faculteitsraad en het Faculteitbestuur adviseren op deze terreinen. Deze commissies vergaderen ongeveer een keer per maand.

Op dit moment zijn er:

- de audio-visuele commissie
- de bibliotheekcommissie (ook het studentielandschap)
- de onderwijscommissie
- de voorlichtingscommissie
- de wetenschapscommissie

In elk van deze commissies hebben een of meer studenten zitting, die steeds voor de duur van een studiejaar worden benoemd, herbenoeming is mogelijk. Aanmelding voor het studiejaar 86/87 deze maand (september) mogelijk, ook voor eerstejaars !!!

Het werken in een commissie biedt naast de mogelijkheid wat meer mensen te leren kennen en een kijkje te nemen in de facultaire keuken, de kans om te innemen op beslissingen die voor jou en je medestudenten belangrijk kunnen zijn.

Heb je interesse en/of vragen, vul dan een van de formulieren in die op de balie van het Onderwijszaken liggen. Wij nemen dan contact met je op.

Julie vertegenwoordigers in de Faculteitsraad,
Huub, Monique, Noor en Theo.

AGENDA

Theater

Stadsschouwburg Maastricht: Donderdag 18 en vrijdag 19 september: The Tallis Scholars (Festival Religieuze Muziek). Zaterdag 20 september: Grande Messe des Morts (slotconcert Festival Religieuze Muziek). Donderdag 25 september, 20.00 uur: Paul van Vliet (try out van Engelstalige show).

Stadsschouwburg Heerlen: maandag 22 september, 20 uur, Haagse Comedie, Ons kent Ons. woensdag 24 september, 20 uur, Dansensemble 'De Georgiërs' uit de Kaukasus.

Diversen

Donderdag 18 september, 23.00 uur, Slik, Mariabastion, Maastricht: The Sharing Patrol (Deens/Amerikaans trio). Vrijdag 19 september, 20.00 uur, Rodahal, Kerkrade: Stevie Ray Vaughan & Double Trouble. Donderdag 25 september, 20.00 uur, Metropol, Aken (D): Woodentops. Thermenmuseum Heerlen: 'Architectuur 85'

Films

Filmhuis

Capucijnengang 3, do 18 t/m wo 24 september, 20 uur, La Caza van Saura, do 18 t/m ma 22 september, 22 uur, Teorema van Pasolini.

Cinema palace

Festival: dagelijks 18.30 uur en 21.00 uur, zaterdag, zondag, woensdag ook 14.30 uur: El Amor Brujo. Palace 1: dagelijks 18.30 en 20.45 uur, zaterdag, zondag, woensdag ook 14.00 uur: Hot Resort. Studio: dagelijks 18.30 en 21.00 uur, zaterdag, zondag, woensdag ook 14.30 uur: Short Circuit.

Mabi 1

Dagelijks om 2.30 uur - 9.00 uur, zaterdag, zondag ook om 6.45 uur: Top Gun.

Mabi 2

zaterdag, zondag en woensdag om 2.30 uur: Peter Pan. donderdag, vrijdag om 2.30 uur en 8.30 uur: Silkwood. Zaterdag, zondag om 6.30 uur en 8.30 uur: Falling in love. Maandag, dinsdag, woensdag om 2.30 uur en 8.30 uur: Sophie's choice (woensdag alleen om 8.30 uur).

Mabi 3

Dagelijks om 2.30 uur en 9.00 uur, zaterdag, zondag ook om 6.30 uur: The jewel of the Nile.

Mabi 4

Dagelijks om 2.30 uur en 9.00 uur, zaterdag, zondag ook om 6.30 uur: Karate Kid.

Muziek

Festival Religieuze Muziek: vrijdag 19 september, 12.30 uur, Lutherse Kerk, Lunchpauzeconcert door OLIM. 17.30 uur OLV Basiliek, Vesperdienst door St Josefkoor uit Helmond. 20.30 uur, Martinuskerk, Tallis Scholars met Tallis-programma. zaterdag 20 september, 12.30 uur St Janskerk, Lunchpauzeconcert, Rheinische Kantorei. 17.30 uur, OLV Basiliek, Vesperdienst door Scola Cantorum Amsterdam. 20.30 uur, Theresia Kerk, Limburgs Concert Koor met o.a. Krönungsmesse Mozart.

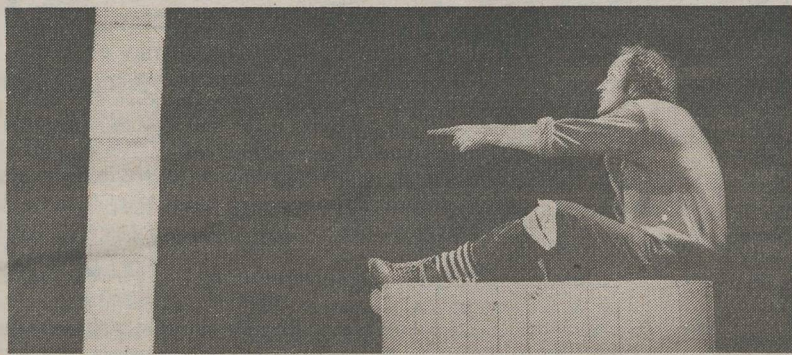
Klassiek

vrijdag 19 september, 20 uur, stadsschouwburg Heerlen, Limburgs Symfonie Orkest m.m.v. Danscompagnie Limburg en Studenten Conservatorium Maastricht, Operette 'Boccaccio' van Franz von Suppe.

ruimte te geven, maar ook volop gelegenheid te geven aan avantgardistische programma's. Daarmee is Sirkel, samen met - in iets mindere mate - Podium Posjet in Maastricht, een uniek podium voor vernieuwende vormen van toneel, een energiek theaterlaboratorium. Het Sittardse Filmhuis, dat ook gebruik maakt van de theaterzaal, is een van de belangrijkste en best lopende in deze provincie. Eigenlijk zijn dit voldoende wapenfeiten om te kunnen rekenen op erkenning. Deze erkenning is er vooral buiten de gemeentegrenzen. B&W denken daar anders over.

Vrienden van Sirkel

Het Stichtingsbestuur liet in mei weten dat, mocht er geen subsidie toegekend worden, de programmering van toneelvoorstellingen zou worden stopgezet. Naar aanleiding van die mededeling hebben sympathisanten het comité Vrienden van Sirkel opgericht. In het Komitee van Aanbeveling hebben naast prominente Sittardenaars ook landelijke bekendheden, onder meer Kees van Kooten, zitting genomen.

Frans Malschaert (foto Franco Gori)

BEELDEN VAN EEN OPVOEDING

Opgewonden en een beetje huiverig rijd ik op een zonnige zondag naar de Bogaardenstraat. In het kunstcentrum "Het Bassin" wordt de tentoonstelling Liggende Beelden geopend. Opgewonden omdat het voor 't eerst sinds lange tijd is dat ik naar een tentoonstelling ga en huiverig, omdat ik er een stukje over moet schrijven.

Ik ben een leek: mijn opvoeding op het gebied van beelden en kunst is blijven steken in 1963, toen een deftige non op het Rooms Katholiek Lyceum voor Meisjes in Rotterdam in haar en mijn vrije tijd wat kunstgeschiedenis gaf. Beelden stellen Griekse Goden en Roomsche engelen voor in mijn herinnering. Misschien het enige naakt dat de non ooit en de katholieke meisjes toen te zien kregen. Natuurlijk zag ik Zadkine en Moore en later een soort van beelden in diverse musea. Maar dan heetten ze 'sculpturen' of 'objecten'. 'Beelden' leken altijd op mensen, soms op dieren.

Kunstonterend

Buiten, op de stenen plaats, ontmoet ik de eerste Liggende Beelden. Geen mens of dier uit mijn wereld lijkt erop. "Wel gek", zegt mijn tienjarig zoontje. Ik berisp hem. Kunst is ernstig, heeft een diepe zin, niet gewoon "wel gek", heb ik geleerd. Hij dartelt onverstoort voort, naar binnen. In de smalle, witte ruimte liggen nog meer dingen, die "beelden" heten, maar het volgens mij niet zijn. Mijn perceptie

wordt geschokt. "Saai, maar ook wel gek", vervolgt mijn zoon. Dat schrijft hij ook in het gastenboek. Aarzelend zet ik een onleesbare handtekening, niet te dicht bij deze kunstontersende kritiek. Mijn stukje zie ik de mist ingaan. Ik vind de "beelden" bij eerste aanblik ook "wel gek", maar dat mag ik toch niet opschrijven? Samen lopen we nog eens langs de constructies van graniet, hout, glas, lood en rubber. Het zaaltje en de plaats stromen langzaam vol met openings-volk. Kenners, zo te horen. Ik zie de vrouw van Cor van Noorden, een van de negen exposanten en een dorpsgenoot van mij. "Cor moet altijd op het laatst nog een steentje recht leggen", zegt ze bezorgd. Het blijkt een keitje te zijn, dat wij weggeschopt hebben, bij het weg zetten van onze fietsen. Niets vermoedend hebben wij tegen Kunst getrapt. Ik durf het niet te bekennen. Gelukkig vraagt ze niet, wat ik van de "beelden" vind.

Mijn huiver verdwijnt. Nu ik er toch niets over kan schrijven, kan ik nog eens onbevengden als een kind naar de beelden gaan kijken. Buiten speelt "Small Talk" serene jazz,

Inmiddels zijn er duizenden handtekeningen ingezameld, die de subsidieaanvraag zullen vergezellen. Sirkelmedewerkers vrezen dat ook deze keer het grote struikelblok de Wethouder van Onderwijs, Sport en Cultuur, Mr. Houtakkers, zal zijn. In Sittard wordt gesproken van een persoonlijke rancune van deze plaatselijke advocaat tegen de alternatieve cultuurtempel. Omdat hij nu weer voor vier jaar de wethouder bezet houdt, geloven de Sirkelsympathisanten dat er erg veel druk uitgeoefend moet worden wil de aanvraag gehonoreerd worden. De wethouder is vertegenwoordiger van de plaatselijke partij Nieuw Sittard, een groep die samen met het CDA een coalitie vormt binnen het stadsbestuur. De christendemocraten zijn waarschijnlijk niet van zins om vanwege de kwestie Sirkel de coalitie te doen kapseizen. Er is van gemeentewege een bepaalde pot voor cultuur te verdelen, maar Sirkel heeft, naar de mening van het stadsbestuur, tot dusver niet een zodanige prioriteit dat de verdelingsleutel bijgesteld wordt. De bewuste wethouder houdt zich op de vlakte en wenst weinig woorden aan de zaak vuil te maken: "Er is net een subsidieverzoek van Sirkel voor '87 binnen gekomen en dat is in beraad bij het college. Op dit moment kan ik er niks over zeggen. De uiteindelijke behandeling zal in verband met de begroting wel nog even op zich laten wachten. Men weet natuurlijk dat de gemeente in een moeilijke financiële situatie verkeert. Verder wil ik er liever niks over zeggen hangende deze zaak. Nee, echt niet."

Paul Pinxten

SIRKEL NOG STEEDS NIET ROND

Terwijl in alle theaters het seizoen in september van start gaat zal in het cultureel centrum Sirkel in Sittard het toneelseizoen '86/'87 nog op zich laten wachten. Tot januari vindt in het sfeervolle theaterzaaltje aan Het Pleintje in de Putstraat geen enkele toneelopvoering plaats. Of er na nieuwjaar een programmering op touw gezet wordt, blijft nog een vraag, die alleen beantwoord kan worden door het gemeentebestuur van Sittard.

Drie jaren achter elkaar heeft de Stichting Sirkel bot gevangen bij de aanvraag van een financiële ondersteuning, een structurele subsidie ten behoeve van de exploitatie van het Sirkelcomplex, een foyer en een theater- annex filmzaal. Bij de afwijzing van de aanvraag voor '86 heeft Sirkel laten weten het beslist niet zonder ondersteuning te kunnen bolwerken. Er ging in het verleden zoveel geld en mankracht inzitten dat het dit jaar beslist niet meer op te brengen is en het geheel kan zichzelf niet bedruipen, volgens Sirkelmedewerkers. Bij het ontbreken van een budget om de zaken professioneel te organiseren, werden doorgaans tal van vrijwilligers ingezet en verleenden medewerkers van het toneelgezelschap zeer regelmatig belangeloos hand en spandiensten. Dit seizoen bleek de situatie niet langer houdbaar en was verdere theaterprogrammering onmogelijk.

Twee arbeidskrachten

Om het gehele complex na behoren te kunnen zijn eigenlijk twee arbeidskrachten nodig. De subsidieaanvraag van honderdduizend gulden is voornamelijk bedoeld om de loonkosten van deze krachten te dekken. De Stichting Sirkel bestaat uit twee poten. De hoofdactiviteit, theatergroep Sirkel, die sinds enkele jaren kwalitatief hoogstaande producties maakt en in eigen huis en vooral hier buiten opvoert, wordt gesubsidieerd door de Provincie en het Ministerie van WVC. Het seizoen '84/'85 haalde deze theatergroep met Vuurrood, dat ook door de VPRO werd uitgezonden, de landelijke prijs voor de beste jeugdtheaterproductie, de Hans Snoek Prijs. Het succes is voor een groot gedeelte te danken aan de drijvende kracht achter het theatergezelschap en de stichting; beeldhouwer, schilder en acteur Frans Malschaert. In het Nederlands cultuurbestel zijn de hogere overheden verantwoordelijk voor de instandhouding van groepen en gezelschappen. De lagere overheden, de gemeenten, horen te zorgen voor de instandhouding van de podia binnen de gemeentegrenzen. Op dit punt laat de gemeente Sittard het afweten.

Wapenfeiten

Sirkel heeft de afgelopen jaren overduidelijk bewezen, dat voorzien wordt in een grote, regionale behoefte. Het bezoekersaantal is nog steeds stijgende. Het theaterbeleid van de Stichting is erop gericht om niet alleen de eigen groep

achterom

Declaratie 2

CDA-universiteit

"Wat bedoelt zo'n man daar nou mee? Wat betekent dat: CDA-universiteit. Sinds wanneer hebben politieke partijen de beschikking over de universiteiten? De man weer niet waar ie 't over heeft."

Aan het woord is dr. J.G. Tans, PvdA-er en een van de geestelijke vaders van de Rijksuniversiteit Limburg. Hij reageert schamper en verontwaardigd op de column van Bart Tromp in Het Parool van 6 september. Onderwerp: de bezuinigingen in het onderwijs. De gewraakte passage: "Het valt op dat allerlei idioten op universitair niveau buiten schot blijven. Ik noem alleen maar de propaedeutische opleidingen in Leeuwarden (...) die met behoorlijk wetenschappelijk onderwijs niets van doen had(den); over de volstrekt overbodige CDA-universiteit te Maastricht zwijg ik." Zo, die zit. Toch die Tromp maar even bellen. Hij is tenslotte een invloedrijk PvdA-lid, de Soeslov van de partij, en zo'n uitspraak behoeft enige verduidelijking. Tromp: "Nee, het gaat niet om hoe het nu is. Ik doel met dat zinnetje vooral op de ontstaansgeschiedenis. Die Rijksuniversiteit, of eigenlijk de Medische Faculteit, is er uiteindelijk niet om onderwijskundige redenen gekomen, maar vooral om politieke. Nou, daar speelde de KVP, wat dan nu het CDA is, een leidende rol in. En ik weet wel dat partijgenoot Tans daar ook hard aan heeft getrokken, maar zonder de KVP was het nooit gelukt."

Tans: Zegt ie dat? Zie je wel, hij weet echt niet waarover hij praat. Zelfs deze uitleg is onzin. Weet u wie de eerste was die in Den Haag een standpunt innam ten gunste van een achtste medische faculteit in Maastricht? Dat was de PvdA-fractie. De KVP was helemaal niet dominant. Toen de beslissing in de kamer viel, waren de andere partijen er toch voor; niemand was ertegen."

Maar dat de faculteit niet om onderwijskundige redenen werd opgericht, daar heeft Tromp toch wel gelijk in? Tans: "Voor een deel is dat waar. Er is altijd een complex van motieven, en tenslotte hadden we hier ook nog eens een keer de mijnsluitingen gehad. Maar onderwijskundige redenen waren er zeker. Dat er een achtste medische faculteit moest komen was omdat met een tekort aan medici verwachtte. Later bleek die verwachting onjuist, maar dat wisten we toen nog niet." Tromp: "Waar ik over val is dat er vijftien jaar geleden beslissingen zijn genomen die nu niemand meer zou nemen als hij er serieus over nadacht. Nu moeten er overal faculteiten gesloten worden. En als er dan al een medische faculteit moest komen, hadden ze hem beter bij de TH in Eindhoven of in Tilburg kunnen plaatsen. Tans: "Ja, kijk, daar zie je nu heel goed dat het juist niet de KVP was die alle touwtjes in handen had. Want binnen die KVP was ook de Brabantse lobby heel sterk, en die had die faculteit bij Tilburg willen neerzetten."

Nog één vraagje aan Bart Tromp: dat Maastricht in één adem genoemd wordt met die rare opleiding in Leeuwarden, dat kan toch eigenlijk niet, hè? Tromp: "Nee, goed, die vergelijking neem ik terug. In zo'n column schrijf je alles een beetje vlug op, dan wordt het wel eens wat ongenueanceerd." (WB)

Viermaal identificeerden wij de heer B. in gezelschap van zijn vrouw op verschillende locaties in gastronomisch Limburg. Op 23 februari zagen wij ze lekker smullen in Kasteel Ehrenstein, 7 maart in gezelschap van een Duitse dokter op Château Neercanne, de dertiende maart in Sagittarius samen met een Amerikaanse professor, en de dag daarvoor smikkelden zij samen met de directeur van het LIOF en diens vrouw bij Jean Labrouche. We hadden het wel getroffen vonden we. En zouden ze dat nu allemaal declareren?

Op die vraag viel moeilijk een antwoord te geven. Wij belden hierover met de dienst Financiële Zaken die ons op dit punt zeer argwanend van kastje naar de muur zond. Dan maar eens bij afdeling Inkoop geprobeerd. En ja hoor, antwoordde men ons daar, bij ons komen declaraties binnen van etentjes en dergelijke. Er was dus sprake van Inkoop achteraf. Meer wilde men ons daar niet vertellen. Declaraties etcetera, dat zijn zaken van de baas van de bazen waar men zich niet mee bemoeit. Maar wie controleert die rekeningen dan? Als wij voor een interview in Utrecht daar een lunch van vijftig gulden gebruiken krijgen wij op onze ziel van FZ. Inkoop doen wij sowieso niet. Wat krijgt de baas te horen als ie het wat te gezellig maakt?

"Dan krijgt de budgethouder van de betreffende afdeling een bericht dat de post representatie vol dreigt te raken." En al ie er al overheen is? "Daar kan meestal wel een mouw aan gepast worden. Als bijvoorbeeld de post externe representatie van het College vol is, wordt gewoon verder gegeten uit het potje beleidsreserve. Zolang het geheel maar binnen de begroting blijft. De rest valt onder de verantwoordelijkheid van de budgethouder." En wie is dan de budgethouder van, we nemen maar een paar afdelingen, bijvoorbeeld het College, of het Rectoraat? Dat is dus de heer van de Biggelaar, respectievelijk de heer Bonke. Die controleren hun rekeningen blijkbaar zelf.

Omdat wij inzage wilden hebben in de rekeningen en de overzichten van gemaakte uitgaven die FZ steeds aan de budgethouders stuurt, moesten wij ons bij deze laatste vervoegen. Bij het College stuitte wij op de secretaris, die niet wist welke rekeningen of overzichten we bedoelden. "Zolang ik niet weet welke overzichten U bedoelt, kan ik U niet helpen, dat snapt U toch ook wel?" Jaaaar het zijn gewoon die overzichten die FZ zegt hier altijd naartoe te sturen. "O, maar wij krijgen hier zoveel binnen, dat weet ik allemaal niet hoor." Jaaaar het zijn gewoon die computerellen, die onderverdeeld zijn in vijf kolommen. "Die zijn niet onderverdeeld in vijf kolommen." Dus U weet wel wat wij bedoelen? "Nu moet U ophouden U maakt mij een beetje verdacht, terwijl ik U nu al een halfuur te woord sta." Maar dat ligt toch niet aan ons? "Zet U nou maar rustig op papier welk verzoek U ons nu precies doet, dan zal ik dat in het College ter sprake brengen."

Bij het Rectoraat verliep het allemaal minder traag. In no time hadden wij een afspraak met de budgethouder, de heer Bonke. Op

Jezuïeten

In zijn opperste wijsheid heeft het College van Bestuur besloten alle gebouwen waarin de universiteit gevestigd is een naam te geven. Dan kunnen wij ze namelijk beter uit elkaar houden. Bij het kiezen van de namen is de historie gerespecteerd. Besturen is immers ook achteruitzien. De meeste namen waren al in gebruik, zoals De Nieuwenhof, het BMC of Randwyck. Het voormalige hoofdkwartier van de provincie aan de Bouillonstraat gaat 'Oud Gouvernement' heten, zodat we gelukkig die trieste zaterdagochtend kunnen vergeten, waarop de twee hoogste bestuurders van de universiteit op een laddertje klommen en een groen kartonnen bord onthulden waarop de sierlijke woorden 'Aajt Gouvernement' geplakt waren. Maar nu het Hoofdgebouw aan de Tongersestraat. Dat blijft misschien geen hoofdgebouw, als het Oud Gouvernement in gebruik genomen wordt. Dus werd een nieuwe naam bedacht: de 'Tongersepoort'. Die naam deed het college blijkbaar teveel denken aan een winkelcentrum dus werd met een knipoog de oorspronkelijke bestemming uit de vergetelheid gehaald. Overtuigde heidenen moeten voortaan schuchter bekennen dat zij de dag in het 'Jezuïetenklooster' doorbrengen. Wij zijn doodongelukkig met die naam en zoeken een betere. Doet U mee, beste lezer? Bedenk eens een leuke naam voor dat gebouw en stuur hem naar de redactie van Observant, kamer 316, HOOFDGEBOUW.

zich was inzage krijgen in de rekeningen en overzichten geen punt, maar hij zou daar wel eerst ruggespraak voor moeten plegen met het College. Hij had niets te verbergen, betaalde zijn etentjes altijd eerst zelf, om die dan later met naam en toenaam te declareren bij Inkoop. Hij had ervan gehoord dat wij geïnteresseerd waren in dat proefdiner dat hij had genoten in Kasteel Ehrenstein. Daar was niets bijzonders aan, hij deed dat om te kijken of het daar wel goed eten was in verband met de komst van een groot aantal Europese Rectores die in de zomer naar Maastricht zouden komen. Die kan je tenslotte geen toeristenmenu voorzetten. "Maar", zo vroegen wij, "van Kasteel Ehrenstein is toch bekend dat het daar goed toeven is, en als de kok hoort dat de hele Europese Universitaire top komt haalt ie het toch niet in zijn hoofd zijn naam te gabbel te gooien?" "Ja, maar daarom had hij daar ook niet gezegd dat hij kwam proeven, dan zou hij teveel zijn best gaan doen en dat zou vertekenen. Het blijft een wetenschapper, onze Rector. Maar zou het niet veel beter geweest zijn als hij Kasteel Ehrenstein in de Michelinids of in een oude Avenue had opgezocht? Wina Born is tenslotte niet voor niets onderscheiden voor haar smaakvermogen. Of mogen we aannemen dat onze Rector al zoveel gastronomische vlieguren op zijn naam heeft staan dat hij in staat geacht moet worden subliem van superbe te onderscheiden? Als Hemker nou was gaan proefdinieren..."

Die etentjes zijn volgens de heer Bonke knap effectief. Aan tafel bereik je meer met een goed maal voor de neus dan met droge papieren. Een hoop goede zaken

zouden nooit verwezenlijkt zijn als daar geen diner aan vooraf gegaan was. Neem nu bijvoorbeeld de ambtenaren uit Den Haag. Daar valt beter mee te praten als ze zich van een stukje bourgondisch bereid vlees verzekerd weten. Maastricht staat daarom bekend, dus waarom dat niet uitgebuut. Datzelfde gold voor de aanwezigheid van zijn vrouw bij die gelegenheden. Hij had de ervaring dat de gesprekken gunstiger verliepen als zij erbij was. Bestuurders van Universiteiten krijgen sinds enige jaren een wettelijk vastgesteld bedrag van 10 tot 15 % van hun salaris extra, voor bestuurskosten. Hun functie brengt kosten met zich mee in de sfeer van representatie, waarvan het onrecht zou zijn als die uit eigen zak betaald zouden worden. Waarom declareren de bestuurders van onze instelling dan nog representatiekosten? Dekt de toelage de kosten niet? Is het zo duur om Rector te zijn, of lid van het CvB?

De Rector wilde hierop wel antwoorden. Zijn baan is namelijk helemaal niet zo lonend als men wel denkt. Je werkt je de poten onder het lijf vandaan, en vaak nog buiten de gewone weruren. Het salaris is grofweg hetzelfde als dat van Hoogleraar, en dat was hij al toen hij Rector werd. Voor de extra inspanning vond hij het daarom niet gek extra beloofd te worden. En of dat nou onder het mom van bestuurskosten moest, tja... En bovendien, het is ook zo dat je als Rector opeens vier blauwe pakken nodig hebt. Nou die had hij dan gekocht, en niet gedeclareerd. Dus wat dat betreft...

(wordt vervolgd)

Jan Mokkenstorm

De heer Damvogeltjes komt binnenstappen. 'Hebben wij nog gehuild, onlangs?' is zijn belangstellende vraag. Zo gaat dat met Damvogeltjes. Zijn favoriete breinverlustingen richten zich op de algehele gemoedstoestand van de argeloze omstander, het penetratie-vermogen van het mannelijk lid, veel zoniet alles wat met poepen en piessen te maken heeft, en zijn buitengemeen interessante onderzoek naar de mogelijkheden van caries-preventie bij de Balinese Pygmeë. Kortom, een heerlijke man, waarbij ik me soms echter wel eens afvraag of ik wel de goede vrienden kies.

Ik kan U daar boeken over opendoen; ik ben ook niet voor niets die roman aan het schrijven, weet U. Die vrienden van mij bewegen zich continue over de ganse aardkloot, het is zelfs met luchtpost bijna allemaal niet bij te houden. Eentje vliegt rond in het Verre Oosten, en betreedt slingepaadjes waarop nog niet eerder iemand uit Westervoort een voet heeft gezet. Een ander verblijft 'en route' tussen Hermosillo, Mexico, en Kiriak Sjmona, Israel, maar doet dat niet per vliegtuig, dus geen hond die weet waar die meid zich bevindt.

De derde is zojuist vertrokken naar Brazilië en schrijft fantastische brieven over sinasappeltjes en banaantjes, maar jongens, ik mis 't. Nog een ander heeft New York als standplaats verkozen, en in het bovenstaande perspectief klinkt dat als naast de deur, nietwaar? En dan zitten er nog lieverds in Nottingham, Ulu Kelang, Ubud, Tokio, Berkeley, Gaborone en Fiji. Ik schrijf me tegen de klippen op, maar een knuffel hoef ik op rijstepapier uit Bogota niet te verwachten.

Het is dan ook niet zonder dat vreemde mengsel van afkeer en weemoed dat ik afgelopen zondagochtend een gelukkig paartje toeterzat door de binnenstad zag waggelen. "Je kan me de bout hachelen!" beed de vrouw in het strakke leren rokje haar partner lachend toe. "Niet hachelen!"

'Ach... kom toch...' stamelde de man in het pak dat hem er in het begin van de avond nog koket had laten uitzien. 'ééntje dan. Mijn bout hachelen? Jij wil mijn bout hachelen!? Wat is dat eigenlijk?' Hij stokte, terwijl de vrouw wankelend terugweek tegen de etalage van een drogisterij. Hij begon te snikken: 'Die vrouw wil mijn bout hachelen! Die liefste vrouw van Maastricht wil mijn... moet eigenlijk evn plassen.' Het zette zich met het voorhoofd schraal tegen de gevel van een delicatessen-zaak, frummelde aan de broeksluiting, en besloot dat hij z'o óók wel kon. Spitterspetterspat het aanplakbiljet voor brie was ook alweer nat. De vrouw sloeg dubbel in wat een astma-aanval leek. Ze gierde het echter uit van het lachen en bedacht zich: 'Hee jongen, zal je jouw bout 'ns lekker hachelen als we thuis zijn?' De voorzide van zijn broek nog geel bekledderd ontrok de man zijn aandacht aan de uitgestalde Boeuf Stroganoff ('Net kots' dacht hij nog eventjes) en strompelde naar de vrouw toe. 'Hè ja lekker, thuis de bout hachelen.' mompelde hij. Ze strengelden ineem, en elkaar gidsend vertrokken ze naar betere oorden."

Eva
paul